

DIREKTIVA 2003/87/EZ EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

od 13. listopada 2003.

o uspostavi sustava trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova unutar Zajednice i o izmjeni Direktive Vijeća 96/61/EZ

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o osnivanju Europske zajednice, a posebno njegov članak 175. stavak 1.,

uzimajući u obzir prijedlog Komisije ⁽¹⁾,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora ⁽²⁾,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija ⁽³⁾,

u skladu s postupkom predviđenim člankom 251. Ugovora ⁽⁴⁾,

budući da:

- (1) Zelena knjiga o trgovanju emisijama stakleničkih plinova unutar Europske unije potaknula je raspravu širom Europe o prikladnosti i mogućem funkcioniranju trgovanja emisijama stakleničkih plinova unutar Europske unije. U Europskom programu o klimatskim promjenama razmotrene su politike i mjere Zajednice na temelju pristupa koji uključuje više zainteresiranih strana, uključujući i sustav trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova unutar Zajednice (sustav Zajednice), koji se temelji na Zelenoj knjizi. U svojim Zaključcima od 8. ožujka 2001. Vijeće je prepoznalo posebnu važnost Europskog programa o klimatskim promjenama i rada koji se temelji na Zelenoj knjizi te naglasilo hitnu potrebu za konkretnim djelovanjem na razini Zajednice.
- (2) Šesti okolišni akcijski program Zajednice, utvrđen Odlukom 1600/2002/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁵⁾, prepoznaje klimatske promjene kao prioritet za djelovanje i omogućava da se do 2005. uspostavi sustav trgovanja emisijama stakleničkih plinova širom Zajednice. U tom se programu prepoznaje da je Zajednica odlučna da od 2008. do 2012. smanji emisije stakleničkih plinova za 8 % u usporedbi s razinama iz 1990. te da dugoročno ukupna emisija stakleničkih plinova bude smanjena za oko 70 % u usporedbi s vrijednostima iz 1990.

⁽¹⁾ SL C 75 E, 26.3.2002., str. 33.

⁽²⁾ SL C 221, 17.9.2002., str. 27.

⁽³⁾ SL C 192, 12.8.2002., str. 59.

⁽⁴⁾ Mišljenje Europskog parlamenta od 10. listopada 2002. (još nije objavljeno u Službenom listu), Zajedničko stajalište Vijeća od 18. ožujka 2003. (SL C 125 E, 27.5.2003., str. 72.), Odluka Europskog parlamenta od 2. srpnja 2003. (još nije objavljeno u Službenom listu) i Odluka Vijeća od 22. srpnja 2003.

⁽⁵⁾ SL L 242, 10.9.2002., str. 1.

▼B

- (3) Krajnji cilj Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda o promjeni klime, potvrđene Odlukom Vijeća 94/69/EZ od 15. prosinca 1993. o sklapanju Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda o promjeni klime ⁽¹⁾, jest stabiliziranje koncentracije stakleničkih plinova u atmosferi na razini koja sprečava opasan utjecaj ljudskih djelatnosti na klimatski sustav.
- (4) Kada stupi na snagu Kyotski protokol, odobren Odlukom Vijeća 2002/358/EZ od 25. travnja 2002. o odobravanju, u ime Europske zajednice, Kyotskog protokola uz Okvirnu konvenciju Ujedinjenih naroda o promjeni klime i zajedničkom ispunjavanju obveza koje iz njega proizlaze ⁽²⁾, on će Zajednicu i njezine države članice u razdoblju od 2008. do 2012. obvezati na smanjivanje emisije skupnih stakleničkih plinova nastalih ljudskom djelatnošću, popisanih u Prilogu A Protokolu, za 8 % u usporedbi s vrijednostima iz 1990.
- (5) Zajednica i njezine države članice dogovorile su se da zajednički ispune svoje obveze i smanje emisiju stakleničkih plinova uzrokovanih ljudskom djelatnošću prema Kyotskom protokolu, u skladu s Odlukom 2002/358/EZ. Cilj je ove Direktive doprinijeti učinkovitijem ispunjavanju obveza Europske zajednice i njezinih država članica putem učinkovitog europskog tržišta emisijskim jedinicama stakleničkih plinova, uz najmanje moguće smanjivanje gospodarskog razvoja i zapošljavanja.
- (6) Odlukom Vijeća 93/389/EEZ od 24. lipnja 1993. o sustavu praćenja emisija CO₂ i drugih stakleničkih plinova u Zajednici ⁽³⁾, uspostavljen je sustav za praćenje emisija stakleničkih plinova i ocjenu napretka prema ispunjavanju obveza u pogledu ispuštanja tih plinova. Taj će sustav pomoći državama članicama da odrede ukupnu količinu emisijskih jedinica koje se mogu dodijeliti.
- (7) Nužno je donošenje odredaba Zajednice o raspodjeli emisijskih jedinica koje dodjeljuju države članice da bi se doprinijelo očuvanju cjelovitosti unutarnjeg tržišta i izbjeglo narušavanje tržišnog natjecanja.
- (8) Pri raspodjeli emisijskih jedinica, države članice trebale bi uzeti u obzir potencijal za smanjivanje ispuštanja plinova koje proizlazi iz industrijskih djelatnosti.
- (9) Države članice mogu propisati dodjelu emisijskih jedinica osobama za razdoblje od pet godina počevši od 2008., u skladu s poništenim emisijskim jedinicama, samo za odgovarajuće smanjenje emisije koje te osobe obave na svom nacionalnom teritoriju tijekom razdoblja od tri godine, koje počinje 2005.

⁽¹⁾ SL L 33, 7.2.1994., str. 11.

⁽²⁾ SL L 130, 15.5.2002., str. 1.

⁽³⁾ SL L 167, 9.7.1993., str. 31. Odluka kako je izmijenjena Odlukom 1999/296/EZ (SL L 117, 5.5.1999., str. 35.).

▼B

- (10) Nakon što počne teći spomenuto razdoblje od pet godina, prijenos emisijskih jedinica nekoj drugoj državi članici uključivat će odgovarajuće prilagodbe jedinica dodijeljene kvote u skladu s Kyotskim protokolom.
- (11) Države članice osiguravaju da operateri koji obavljaju određene posebne djelatnosti imaju dozvolu za emisiju stakleničkih plinova te da prate emisije određenih stakleničkih plinova vezanih uz te djelatnosti i o njima podnose izvješća.
- (12) Države članice trebale bi utvrditi pravila o kaznama primjenjivim na slučajeve kršenja ove Direktive te osigurati njihovu primjenu. Te kazne moraju biti učinkovite, razmjerne i odvraćajuće.
- (13) Da bi se osigurala transparentnost, javnost bi trebala imati pristup informacijama vezanim uz dodjelu emisijskih jedinica i rezultatima praćenja emisija, podložno samo ograničenjima iz Direktive 2003/4/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 28. siječnja 2003. o pristupu javnosti informacijama o zaštiti okoliša ⁽¹⁾.
- (14) Države članice trebale bi podnijeti izvješće o provedbi ove Direktive koje se temelji na Direktivi Vijeća 91/692/EEZ od 23. prosinca 1991. o standardiziranju i racionaliziranju izvješća o provedbi određenih direktiva koje se odnose na okoliš ⁽²⁾.
- (15) Uključivanje dodatnih postrojenja u sustav Zajednice mora biti u skladu s odredbama ove Direktive, a područje primjene sustava Zajednice može se proširiti na emisiju drugih stakleničkih plinova osim ugljikovog dioksida, među ostalim od korištenja aluminija i kemijskih djelatnosti.
- (16) Ova Direktiva ne sprečava nijednu državu članicu da zadrži ili uspostavi nacionalne sustave trgovanja kojima se reguliraju emisije stakleničkih plinova kao rezultat djelatnosti koje nisu navedene u Prilogu I. ili uključene u sustav Zajednice, ili iz postrojenja koja su privremeno isključena iz sustava Zajednice.
- (17) Države članice mogu, kao stranke Kyotskog protokola, sudjelovati u međunarodnoj trgovini emisijama s drugim strankama iz Priloga B tom Protokolu.
- (18) Povezivanje sustava Zajednice sa sustavima trgovanja emisijama stakleničkih plinova u trećim zemljama povećat će ekonomičnost pri postizanju cilja Zajednice, a to je smanjivanje emisije kao što je utvrđeno u Odluci 2002/358/EZ o zajedničkom ispunjavanju obveza.

⁽¹⁾ SL L 41, 14.2.2003., str. 26.

⁽²⁾ SL L 377, 31.12.1991., str. 48.

▼B

- (19) Mehanizmi projekta, koji uključuju zajedničku primjenu (JI), i mehanizam čistog razvoja (CDM) važni su za postizanje oba cilja, odnosno smanjivanja emisije stakleničkih plinova na svjetskoj razini i povećanja isplativosti u funkcioniranju sustava Zajednice. U skladu s relevantnim odredbama Kyotskog protokola i Sporazuma iz Marrakecha, korištenje tih mehanizama trebalo bi biti dopuna domaćim mjerama, a domaće mjere predstavljaju važan element uloženi napora.
- (20) Ova će Direktiva potaknuti korištenje energetski učinkovitijih tehnologija, uključujući istovremenu proizvodnju topline i električne energije, što znači manje emisija po jedinici, dok će buduća direktiva Europskog parlamenta i Vijeća o promicanju kogeneracije koja se temelji na potražnji korisne topline na unutarnjem energetskom tržištu, posebno promicati istovremenu proizvodnju topline i struje.
- (21) Direktiva Vijeća 96/61/EZ od 24. rujna 1996. o integriranom sprečavanju i kontroli onečišćenja⁽¹⁾ uspostavlja opći okvir za sprečavanje i kontrolu onečišćavanja putem kojeg je moguće izdavanje dozvole za emisije stakleničkih plinova. Direktivu 96/61/EZ trebalo bi izmijeniti da bi se osiguralo da granične vrijednosti emisije ne budu određene za izravne emisije stakleničkih plinova iz postrojenja na koja se ova Direktiva odnosi i da države članice imaju pravo ne nametati zahtjeve koji se odnose na učinkovito korištenje energije s obzirom na postrojenja za spaljivanje ili druga postrojenja koja ispuštaju ugljikov dioksid, ne dovodeći u pitanje bilo koji drugi zahtjev u skladu s Direktivom 96/61/EZ.
- (22) Ova je Direktiva u skladu s Okvirnom konvencijom Ujedinjenih naroda o promjeni klime i Kyotskim protokolom. Trebalo bi je preispitivati u svjetlu razvoja događaja u tom kontekstu te uzeti u obzir iskustvo u njezinoj provedbi i postignuti napredak u praćenju emisija stakleničkih plinova.
- (23) Trgovanje emisijskim jedinicama trebalo bi biti dio sveobuhvatnog i koherentnog paketa politika i mjera koje se provode na razini država članica i na razini Zajednice. Ne dovodeći u pitanje primjenu članaka 87. i 88. Ugovora, kad su djelatnosti uključene u sustav Zajednice, države članice mogu razmatrati implikacije regulatorne, fiskalne i drugih politika koje su usmjerene na postizanje istih ciljeva. Pri preispitivanju ove Direktive u obzir trebalo bi uzeti u kojoj su mjeri ovi ciljevi postignuti.
- (24) Instrument za određivanje naknade može biti nacionalna politika za ograničavanje emisije iz privremeno isključenih postrojenja.

⁽¹⁾ SL L 257, 10.10.1996., str. 26.

▼B

- (25) Politike i mjere trebale bi se provoditi na razini država članica i na razini Zajednice u svim sektorima gospodarstva Europske unije, a ne samo u industrijskom i energetsom sektoru, da bi se postiglo značajno smanjenje emisija. Komisija bi posebno trebala razmotriti politike i mjere na razini Zajednice da bi sektor prometa značajno pridonio ispunjenju obveza Zajednice i njezinih država članica u vezi s klimatskim promjenama u skladu s odredbama Kyotskog protokola.
- (26) Unatoč raznolikom potencijalu mehanizama temeljenih na tržišnim odnosima, strategija Europske unije s ciljem ublažavanja klimatskih promjena trebala bi se temeljiti na uravnoteženoj primjeni sustava Zajednice i drugih vrsta djelatnosti na razini Zajednice te na nacionalnoj i međunarodnoj razini.
- (27) Ova Direktiva poštuje temeljna prava i slijedi načela koja su posebno priznata u Povelji Europske unije o temeljnim pravima.
- (28) Mjere potrebne za provedbu ove Direktive trebale bi biti usvojene u skladu s Odlukom Vijeća 1999/468/EZ od 28. lipnja 1999. o utvrđivanju postupaka za izvršavanje provedbenih ovlasti dodijeljenih Komisiji ⁽¹⁾.
- (29) Budući da kriterije (1), (5) i (7) iz Priloga III. nije moguće izmijeniti putem postupaka komitologije, izmjene koje se odnose na razdoblje nakon 2012. mogu se donijeti samo postupkom suodlučivanja.
- (30) Budući da cilj predloženog djelovanja, uspostavu sustava Zajednice, ne mogu dostatno ostvariti države članice, nego ih se zbog opsega i učinaka predloženog djelovanja može na bolji način ostvariti na razini Zajednice, Zajednica može usvojiti mjere, u skladu s načelom supsidijarnosti određenim u članku 5. Ugovora. U skladu s načelom proporcionalnosti određenim tim člankom, ova Direktiva ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tog cilja,

DONIJELI SU OVU DIREKTIVU:

▼M2

POGLAVLJE I.

OPĆE ODREDBE

▼B*Članak 1.***Predmet**

Ova Direktiva utvrđuje sustav trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova unutar Zajednice (dalje u tekstu „sustav Zajednice”) s ciljem promicanja smanjenja emisija stakleničkih plinova na način koji je učinkovit u troškovnom i gospodarskom smislu.

⁽¹⁾ SL L 184, 17.7.1999., str. 23.

▼ M4

Ovom se Direktivom predviđaju i veća smanjenja emisija stakleničkih plinova, što doprinosi postizanju razina smanjenja koje se sa znanstvenog stajališta smatraju nužnima za sprečavanje opasnih klimatskih promjena.

Isto tako ovom se Direktivom utvrđuju odredbe za ocjenu i provedbu strožih obveza smanjivanja na razini Zajednice, za više od 20 %, koje treba se primjenjivati kad Zajednica odobri međunarodni sporazum o klimatskim promjenama, što dovodi do smanjenja emisija stakleničkih plinova većih od smanjenja koja se zahtijevaju člankom 9. i na što ukazuje obveza smanjenja od 30 % koja je bila prihvaćena na zasjedanju Europskog vijeća u ožujku 2007.

▼ B*Članak 2.***Područje primjene**

1. Ova se Direktiva primjenjuje na emisije koje proizlaze iz djelatnosti navedenih u Prilogu I. i na stakleničke plinove navedene u Prilogu II.
2. Ova se Direktiva primjenjuje ne dovodeći u pitanje zahtjeve iz Direktive 96/61/EZ.

▼ M2

3. Podrazumijeva se da primjena ove Direktive na gibraltarsku zračnu luku ne dovodi u pitanje pravni položaj Kraljevine Španjolske, odnosno Ujedinjene Kraljevine u vezi sa sporom u pogledu suverenosti nad državnim područjem na kojem se ta zračna luka nalazi.

▼ B*Članak 3.***Definicije**

Za potrebe ove Direktive primjenjuju se sljedeće definicije:

- (a) „emisijska jedinica” znači pravo na emisiju jedne tone ekvivalenta ugljikovog dioksida tijekom određenog razdoblja, koja može vrijediti samo za potrebe ispunjavanja zahtjeva ove Direktive i može se prenositi u skladu s odredbama ove Direktive;

▼ M2

- (b) „emisije” znači ispuštanje u atmosferu stakleničkih plinova iz izvora u nekom postrojenju ili ispuštanje plinova iz zrakoplova pri obavljanju djelatnosti navedenih u Prilogu I. koji su određeni za te djelatnosti;

▼ M4

- (c) „staklenički plinovi” znači plinovi navedeni u Prilogu II. i drugi plinoviti sastavni dijelovi atmosfere, kako prirodni tako i antropogeni, koji apsorbiraju i ponovno emitiraju infracrveno zračenje;

▼ B

- (d) „dozvola za emisiju stakleničkih plinova” znači dozvola koja se izdaje u skladu s člancima 5. i 6.;
- (e) „postrojenje” znači nepomična tehnička jedinica u kojoj se odvija jedna ili više djelatnosti navedenih u Prilogu I. i bilo koje druge izravno pridružene djelatnosti koje su tehnički povezane s djelatnostima koje se odvijaju na tom mjestu i koje mogu imati utjecaja na emisiju i onečišćavanje;

▼ B

- (f) „operater” znači svaka osoba koja upravlja postrojenjem ili ga nadzire ili, ako to predviđaju nacionalni propisi, osoba kojoj je povjerena odlučujuća gospodarska ovlast nad tehničkim funkcioniranjem postrojenja;
- (g) „osoba” znači svaka fizička ili pravna osoba;

▼ M4

- (h) „novi sudionik” znači:
- svako postrojenje u kojem se obavljaju jedna ili više djelatnosti navedenih u Prilogu I., koje je dobilo dozvolu za emisije stakleničkih plinova prvi put nakon 30. lipnja 2011.,
 - svako postrojenje u kojem se prvi put obavlja neka od djelatnosti obuhvaćenih sustavom Zajednice u skladu s člankom 24. stavcima 1. ili 2., ili
 - svako postrojenje u kojem se obavljaju jedna ili više djelatnosti navedenih u Prilogu I., ili neka od djelatnosti obuhvaćenih sustavom Zajednice u skladu s člankom 24. stavcima 1. ili 2., čiji je kapacitet značajno povećan nakon 30. lipnja 2011., samo s obzirom na to povećanje kapaciteta.

▼ B

- (i) „javnost” znači jedna ili više osoba, u skladu s nacionalnim propisima ili praksom, udruge, organizacije ili skupine osoba;
- (j) „tona ekvivalenta ugljikovog dioksida” znači jedna metrička tona ugljikovog dioksida (CO₂) ili količina bilo kojeg stakleničkoga plina navedenog u Prilogu II. s jednakim potencijalom globalnog zagrijavanja;

▼ M1

- (k) „Stranka iz Priloga I.” znači stranka navedena u Prilogu I. Okvirnoj konvenciji Ujedinjenih naroda o promjeni klime (UNFCCC) koja je ratificirala Kyotski protokol kako se navodi u članku 1. stavku 7. Kyotskog protokola;
- (l) „projektna aktivnost” znači projektna aktivnost koju je odobrila jedna ili više stranaka iz Priloga I. u skladu s člankom 6. ili člankom 12. Kyotskog protokola i odlukama koje su usvojene prema UNFCCC-u ili Kyotskom protokolu;
- (m) „jedinica smanjenja emisije” ili „ERU” znači jedinica izdana prema članku 6. Kyotskog protokola i odlukama koje su usvojene prema UNFCCC-u ili Kyotskom protokolu;
- (n) „ovjereno smanjenje emisije” ili „CER” znači jedinica izdana prema članku 12. Kyotskog protokola i odlukama koje su usvojene prema UNFCCC-u ili Kyotskom protokolu;

▼ M2

- (o) „operater zrakoplova” znači osoba koja upravlja zrakoplovom pri obavljanju zrakoplovnih djelatnosti navedenih u Prilogu I. ili, ako identitet te osobe vlasniku nije poznat ili ga ne navede, vlasnik zrakoplova;
- (p) „operater komercijalnog zračnog prijevoza” znači operater koji uz naknadu pruža usluge redovnog ili izvanrednog zračnog prijevoza putnika, tereta ili pošte;

▼ **M2**

- (q) „nadležna država članica” znači država članica odgovornu za upravljanje primjenom sustava Zajednice s obzirom na operatere zrakoplova u skladu s člankom 18.a;
- (r) „pripisane emisije iz zrakoplovstva” znači emisije iz svih letova u okviru zrakoplovnih djelatnosti navedenih u Prilogu I., odnosno odlaznih letova iz zračne luke smještene na državnom području države članice i dolaznih letova iz treće zemlje u tu zračnu luku;
- (s) „povijesne emisije iz zrakoplovstva” znači srednja vrijednost prosječnih godišnjih emisija u kalendarskoj godini 2004., 2005. i 2006. iz zrakoplova koji se koriste u okviru zrakoplovnih djelatnosti navedenih u Prilogu I;

▼ **M4**

- (t) „izgaranje” znači svaka oksidacija goriva, bez obzira na način na koji se proizvedena toplinska, električna ili mehanička energija koristi i sve druge izravno povezane djelatnosti, uključujući pročišćavanje otpadnih plinova;
- (u) „generator električne energije” znači postrojenje koje na dan ili nakon 1. siječnja 2005. proizvodi električnu energiju za prodaju trećim stranama i u kojemu se osim „izgaranja goriva” ne odvija nijedna druga djelatnost navedena u Prilogu I.

▼ **M2**

POGLAVLJE II.

ZRAKOPLOVSTVO*Članak 3.a***Područje primjene**

Odredbe iz ovog poglavlja primjenjuju se na raspodjelu i izdavanje emisijskih jedinica vezanih uz zrakoplovne djelatnosti navedene u Prilogu I.

*Članak 3.b***Zrakoplovne djelatnosti**

Do 2. kolovoza 2009. Komisija je dužna u skladu s regulatornim postupkom spomenutim u članku 23. stavku 1. razviti smjernice za detaljno tumačenje zrakoplovnih djelatnosti navedenih u Prilogu I.

*Članak 3.c***Ukupna količina emisijskih jedinica za zrakoplovstvo**

1. Za razdoblje od 1. siječnja 2012. do 31. prosinca 2012. ukupna količina emisijskih jedinica koja se dodjeljuje operaterima zrakoplova istovjetna je 97 % povijesnih emisija iz zrakoplovstva.

2. Za razdoblje spomenuto u ► **M4** članku 13. stavku 1. ◀ koje započinje 1. siječnja 2013. i, ako nakon preispitivanja iz članka 30. stavku 4. ne bude nikakvih izmjena, za svako sljedeće razdoblje ukupna količina emisijskih jedinica koje se dodjeljuju operaterima zrakoplova istovjetna je 95 % povijesnih emisija iz zrakoplovstva pomnoženih s brojem godina u tom razdoblju.

▼ **M2**

Ovaj se postotak može preispitati u okviru općeg preispitivanja ove Direktive.

3. Komisija preispituje ukupnu količinu emisijskih jedinica koje se dodjeljuju operaterima zrakoplova u skladu s člankom 30. stavkom 4.

4. Do 2. kolovoza 2009. Komisija je dužna na temelju raspoloživih podataka utvrditi povijesne emisije iz zrakoplovstva, uključujući procjene koje se temelje na informacijama o stvarnom prometu. Ta se odluka razmatra u okviru Odbora spomenutog u članku 23. stavku 1.

Članak 3.d

Metoda raspodjele emisijskih jedinica za zrakoplovstvo putem dražbe

1. U razdoblju navedenom u članku 3.c stavku 1., 15 % emisijskih jedinica nudi se na dražbi.

2. Od 1. siječnja 2013., 15 % emisijskih jedinica nudi se na dražbi. Taj se postotak može povećati u okviru općeg pregleda ove Direktive.

3. Potrebno je donijeti uredbu s detaljnim odredbama prema kojima države članice na dražbi nude emisijske jedinice koje se ne moraju izdati besplatno u skladu sa stavcima 1. i 2. ovog članka ili članka 3.f stavka 8. Broj emisijskih jedinica koje svaka država članica u svakom razdoblju treba ponuditi na dražbi razmjernan je njezinom udjelu u ukupnim pripisanim emisijama iz zrakoplovstva za sve države članice za referentnu godinu, koje su bile prijavljene u skladu s člankom 14. stavkom 3. i verificirane u skladu s člankom 15. Za razdoblje spomenuto u članku 3.c stavku 1. referentna godina jest 2010., a za svako sljedeće razdoblje spomenuto u članku 3.c referentna je godina kalendarska godina koja završava 24 mjeseca prije početka razdoblja na koje se odnosi dražba.

Ta se uredba, namijenjena izmjeni elemenata ove Direktive koji nisu ključni njezinim dopunjavanjem, usvaja u skladu s regulatornim postupkom s kontrolom iz članka 23. stavka 3.

4. O namjeni prihoda ostvarenih prodajom emisijskih jedinica putem dražbe odlučuju države članice. Te bi prihode trebalo upotrijebiti za savladavanje klimatskih promjena u Europskoj uniji i trećim zemljama, *inter alia*, za smanjivanje emisija stakleničkih plinova, za prilagođavanje utjecajima klimatskih promjena u Europskoj uniji i trećim zemljama, posebno u zemljama u razvoju, za financiranje istraživanja i razvoja s ciljem ublažavanja i prilagođavanja, uključujući i područje aeronautike i zračnog prijevoza, za smanjenje emisija kroz promet s malim emisijama i za pokrivanje troškova primjene sustava Zajednice. Dohodak od prodaje putem dražbe trebalo bi isto tako upotrijebiti za financiranje Fonda za globalnu energetska učinkovitost i obnovljive izvore energije i mjera za sprečavanje krčenja šuma.

Države članice izvješćuju Komisiju o aktivnostima poduzetima na temelju ovog stavka.

▼ **M2**

5. Podnošenje informacija Komisiji u skladu s ovom Direktivom ne oslobađa države članice od obveze izvješćivanja utvrđene u članku 88. stavku 3. Ugovora.

*Članak 3.e***Raspodjela i izdavanje emisijskih jedinica operaterima zrakoplova**

1. Za svako razdoblje spomenuto u članku 3.c, svaki operater zrakoplova može podnijeti zahtjev za dodjelu emisijskih jedinica koje se raspodjeljuju besplatno. Zahtjev se može podnijeti tako da se nadležnom tijelu u nadležnoj državi članici dostave verificirani podaci o tonskim kilometrima za zrakoplovne djelatnosti navedene u Prilogu I. koje je predmetni operater obavio u promatranoj godini. U smislu ovog članka promatrana godina je kalendarska godina koja završava 24 mjeseca prije početka razdoblja na koje se zahtjev odnosi u skladu s Prilozima IV. i V. ili, godina 2010. za razdoblje iz članka 3.c stavka 1. Zahtjev se podnosi najmanje 21 mjesec prije početka razdoblja na koje se odnosi, odnosno za razdoblje iz članka 3.c stavka 1. do 31. ožujka 2011.

2. Zahtjeve zaprimljene u skladu sa stavkom 1. države članice proslijeđuju Komisiji najmanje 18 mjeseci prije početka razdoblja na koje se zahtjevi odnose ili, za razdoblje iz članka 3.c stavka 1. do 30. lipnja 2011.

3. Najmanje 15 mjeseci prije početka svakog razdoblja iz članka 3.c stavka 2. ili, za razdoblje iz članka 3.c stavka 1. do 30. rujna 2011., Komisija je dužna izračunati i donijeti odluku kojom utvrđuje:

- (a) ukupnu količinu emisijskih jedinica koje se raspodjeljuju za navedeno razdoblje u skladu s člankom 3.c;
- (b) broj emisijskih jedinica koje treba ponuditi na dražbi u navedenom razdoblju u skladu s člankom 3.d;
- (c) broj emisijskih jedinica u posebnoj rezervi za operatere zrakoplova u navedenom razdoblju u skladu s člankom 3.f stavkom 1.;
- (d) broj emisijskih jedinica koje se u navedenom razdoblju dodjeljuju besplatno, tako da se od ukupne količine emisijskih jedinica utvrđene u skladu s točkom (a) oduzme broj emisijskih jedinica iz točaka (b) i (c); i
- (e) referentna vrijednost koja se primjenjuje za dodjelu besplatnih emisijskih jedinica operaterima zrakoplova koji su zahtjeve podnijeli Komisiji u skladu sa stavkom 2.

Referentna vrijednost spomenuta u točki (e), izražena kao broj emisijskih jedinica po tonskom kilometru, izračunava se tako da se podijeli broj emisijskih jedinica iz točke (d) sa zbrojem tonskih kilometara navedenih u zahtjevu podnesenom Komisiji u skladu sa stavkom 2.

▼ **M2**

4. U roku od tri mjeseca od dana kad Komisija donese odluku u skladu s člankom 3., svaka nadležna država članica mora izračunati i objaviti:

- (a) ukupan broj emisijskih jedinica dodijeljenih za navedeno razdoblje svakom operateru čiji je zahtjev dostavljen Komisiji u skladu sa stavkom 2., koji se izračunava tako da se tonski kilometri navedeni u zahtjevu pomnože s referentnom vrijednošću spomenutom u stavku 3. točki (e); i
- (b) količinu emisijskih jedinica dodijeljenu svakom operateru za svaku godinu, koja se izračuna tako da se ukupna količina dodijeljenih emisijskih jedinica za razdoblje izračunano prema točki (a) podijeli s brojem godina u razdoblju u kojem taj operater obavlja zrakoplovne djelatnosti navedene u Prilogu I.

5. Do 28. veljače 2012. i do 28. veljače svake sljedeće godine nadležno tijelo nadležne države članice izdaju svakom operateru zrakoplova broj emisijskih jedinica dodijeljenih tom operateru za predmetnu godinu u skladu s ovim člankom ili člankom 3.f.

Članak 3.f

Posebna rezerva za neke operatere zrakoplova

1. Za svako razdoblje iz članka 3.c stavka 2., 3 % od ukupne količine emisijskih jedinica koje treba raspodijeliti izdvaja se kao posebna rezerva za operatere zrakoplova:

- (a) koji se počinju baviti zrakoplovnim djelatnostima navedenima u Prilogu I. nakon promatrane godine, za koje su podaci o tonskim kilometrima bili dostavljeni u skladu s člankom 3.e stavkom 1. za razdoblje navedeno u članku 3.c stavku 2.; ili
- (b) koji u prosjeku ostvare povećanje broja tonskih kilometara za 18 % između promatrane godine za koju su podaci o tonskim kilometrima bili dostavljeni u skladu s člankom 3.e stavkom 1. za razdoblje iz članka 3.c stavka 2. i druge kalendarske godine toga razdoblja;

i čije djelatnosti u skladu s točkom (a) ili dodatne djelatnosti u skladu s točkom (b) niti u cijelosti niti djelomično nisu nastavak zrakoplovne djelatnosti koju je ranije obavljao neki drugi operater zrakoplova.

2. Operater zrakoplova koji ispunjava uvjete u skladu sa stavkom 1. može zatražiti besplatnu dodjelu emisijskih jedinica iz posebne rezerve tako da nadležnom tijelu nadležne države članice podnese zahtjev. Zahtjev se podnosi do 30. lipnja treće godine razdoblja iz članka 3.c stavka 2. na koje se odnosi.

Operateru zrakoplova se u skladu sa stavkom 1. točkom (b) ne može dodijeliti više od 1 000 000 emisijskih jedinica.

▼ M2

3. Zahtjev u skladu sa stavkom 2. mora:
 - (a) uključivati verificirane podatke o tonskim kilometrima u skladu s Prilozima IV. i V. za zrakoplovne djelatnosti navedene u Prilogu I. koje operater zrakoplova obavi u drugoj kalendarskoj godini razdoblja spomenutog u članku 3.c stavku 2. na koji se zahtjev odnosi;
 - (b) sadržavati dokaz da su kriteriji za ispunjavanje uvjeta u skladu sa stavkom 1. ispunjeni; i
 - (c) kad se radi o operaterima zrakoplova na koje se odnosi stavak 1. točka (b), sadržavati:
 - i. postotak povećanja tonskih kilometara koje je predmetni operater zrakoplova ostvario između promatrane godine za koju su podneseni podaci o tonskim kilometrima u skladu s člankom 3.e stavkom 1. za razdoblje iz članka 3.c stavka 2. i druge kalendarske godine toga razdoblja;
 - ii. apsolutno povećanje tonskih kilometara koje je predmetni operater zrakoplova ostvario između promatrane godine za koju su podaci o tonskim kilometrima bili podneseni u skladu s člankom 3.e stavkom 1. za razdoblje iz članka 3.c stavka 2. i druge kalendarske godine toga razdoblja;
 - iii. apsolutno povećanje tonskih kilometara koje je predmetni operater zrakoplova ostvario između promatrane godine za koju su podaci o tonskim kilometrima bili podneseni u skladu s člankom 3.e stavkom 1. za razdoblje iz članka 3.c stavka 2. i druge kalendarske godine toga razdoblja, koje prekoračuje postotak naveden u stavku 1. točki (b).
4. Najkasnije 6 mjeseci od krajnjeg roka za podnošenje zahtjeva u skladu sa stavkom 2. države članice moraju Komisiji dostaviti zahtjeve zaprimljene u skladu s tim stavkom.
5. Najkasnije 12 mjeseci od roka za podnošenje zahtjeva u skladu sa stavkom 2. Komisija utvrđuje referentnu vrijednost koja se primjenjuje pri raspodjeli besplatnih emisijskih jedinica operaterima zrakoplova čiji su zahtjevi bili dostavljeni Komisiji u skladu sa stavkom 4.

U skladu sa stavkom 6., referentna vrijednost izračunava se tako da se broj emisijskih jedinica u posebnoj rezervi podijeli sa zbrojem:

 - (a) tonskih kilometara za operatere zrakoplova na koje se odnosi stavak 1. točka (a) navedenih u zahtjevima podnesenima Komisiji u skladu sa stavkom 3. točkom (a) i stavkom 4.; i
 - (b) apsolutnog povećanja tonskih kilometara koje prekoračuje postotak naveden u stavku 1. točki (b) za operatere zrakoplova na koje se odnosi stavak 1. točka (b) i koje je uključeno u zahtjevima podnesenima Komisiji u skladu sa stavkom 3. točkom (c) alinejom iii. i stavkom 4.
6. Na temelju referentne vrijednosti iz stavka 5. godišnje se po tonskom kilometru ne smije dodijeliti više emisijskih jedinica od količine koja se godišnje po tonskom kilometru dodijeli operaterima zrakoplova u skladu s člankom 3.e stavkom 4.

▼ **M2**

7. U roku od tri mjeseca od dana kad Komisija donese odluku u skladu sa stavkom 5., svaka država članica mora izračunati i objaviti:

(a) količinu emisijskih jedinica dodijeljenih iz posebne rezerve svakom operateru zrakoplova čiji je zahtjev prosljedila Komisiji u skladu sa stavkom 4. Ove emisijske jedinice računaju se tako da se referentna vrijednost iz stavka 5. pomnoži sa:

- i. brojem tonskih kilometara navedenim u zahtjevu podnesenom Komisiji u skladu sa stavkom 3. točkom (a) i stavkom 4., kad se radi o operaterima zrakoplova na koje se odnosi stavak 1. točka (a);
- ii. apsolutnim povećanjem tonskih kilometara koje prekoračuje postotak naveden u stavku 1. točki (b) i koje je uključeno u zahtjev podnesen Komisiji u skladu sa stavkom 3. točkom (c) alinejom iii. i stavkom 4., kad se radi o operaterima zrakoplova na koje se odnosi stavak 1. točka (b); i

(b) količinu emisijskih jedinica dodijeljenih svakom operateru zrakoplova za svaku godinu, koja se određuje tako da se podijeli količina emisijskih jedinica u skladu s točkom (a) s brojem punih kalendarskih godina preostalih u razdoblju koje se spominje u članku 3.c stavku 2. na koji se emisijska jedinica odnosi.

8. Sve neraspodijeljene emisijske jedinice iz posebne rezerve države članice nude na dražbi.

9. Komisija može utvrditi detaljna pravila o upravljanju posebnom rezervom u skladu s ovim člankom, uključujući i ocjenjivanje ispunjenosti kriterija za podobnost u skladu sa stavkom 1. Te mjere, namijenjene za izmjenu nebitnih elemenata ove Direktive njezinim dopunjavanjem, donosi se u skladu s regulatornim postupkom s kontrolom iz članka 23. stavka 3.

Članak 3.g

Planovi za praćenje i prijavljivanje

Nadležna država članica mora osigurati da svaki operater zrakoplova nadležnom tijelu te države članice podnese plan praćenja s utvrđenim mjerama za praćenje i prijavljivanje emisija i podataka o tonskim kilometrima u svrhu podnošenja zahtjeva u skladu s člankom 3.e i da te planove odobri nadležno tijelo u skladu ► **M4** s Uredbom iz članka 14. ◀

POGLAVLJE III.

STACIONARNA POSTROJENJA

Članak 3.h

Područje primjene

Odredbe ovog poglavlja odnose se na dozvole za emisije stakleničkih plinova te na raspodjelu i izdavanje emisijskih jedinica vezanih uz druge djelatnosti osim zrakoplovnih, koje su navedene u Prilogu I.

▼ M4*Članak 4.***Dozvole za emisije stakleničkih plinova**

Države članice osiguravaju da od 1. siječnja 2005. nijedno postrojenje ne obavlja djelatnosti navedene u Prilogu I. koje dovode do emisija utvrđenih za tu djelatnost, osim ako operater postrojenja ima dozvolu koju mu je za to izdalo nadležno tijelo u skladu s člancima 5. i 6., odnosno ako je to postrojenje isključeno iz sustava Zajednice u skladu s člankom 27. To vrijedi i za postrojenja uključena u skladu s člankom 24.

▼ B*Članak 5.***Zahtjev za izdavanje dozvole za emisije stakleničkih plinova**

Zahtjev nadležnom tijelu za izdavanje dozvole za emisije stakleničkih plinova mora sadržavati opis:

- a) postrojenja i njegove djelatnosti uključujući i tehnologiju koja se koristi;
- b) sirovina i pomoćnih materijala, čije korištenje vjerojatno dovodi do emisije plinova navedenih u Prilogu I.;
- c) izvora emisija plinova navedenih u Prilogu I. iz postrojenja; i

▼ M4

- d) mjere planirane za praćenje i izvješćivanje o emisijama u skladu s uredbom navedenom u članku 14.

▼ B

Zahtjev mora sadržavati i netehnički sažetak detalja navedenih u prvom podstavku.

*Članak 6.***Uvjeti za izdavanje i sadržaj dozvole za emisije stakleničkih plinova**

1. Nadležno tijelo izdaje dozvolu za emisije stakleničkih plinova iz cijelog ili iz dijela postrojenja ako smatra da operater može pratiti emisije i izvješćivati o njima.

Dozvola za emisije stakleničkih plinova može se odnositi na jedno ili više postrojenja na istom mjestu kojima upravlja isti operater.

▼ M4

Nadležno tijelo svakih pet godina preispituje dozvole za emisije stakleničkih plinova i prema potrebi ih izmjenjuje.

▼ B

2. Dozvola za emisije stakleničkih plinova sadržava sljedeće:

- a) naziv i adresu operatera;
- b) opis djelatnosti i emisija iz postrojenja;

▼ M4

- c) plan praćenja koji ispunjava zahtjeve iz uredbe navedene u članku 14. Države članice mogu operaterima dopustiti ažuriranje planova praćenja bez mijenjanja dozvole. Sve ažurirane planove operateri podnose na odobrenje nadležnom tijelu;

▼ B

- d) zahtjeve s obzirom na izvješćivanje; i

▼ M2

- e) obvezu predaje emisijskih jedinica koje nisu izdane u skladu s poglavljem II., u količini jednakoj ukupnim emisijama postrojenja tijekom svake kalendarske godine, u skladu s verifikacijom iz članka 15., u roku od četiri mjeseca nakon završetka te godine.

▼ M4*Članak 7.***Izmjene koje se odnose na postrojenja**

Operater obavješćuje nadležno tijelo o svim planiranim promjenama vrste ili rada postrojenja, odnosno o bilo kakvom povećanju ili smanjenju njegovog kapaciteta zbog kojih bi moglo biti potrebno izdati novu dozvolu za emisije stakleničkih plinova. Gdje je to primjereno, nadležno tijelo izdaje novu dozvolu. Kad se mijenja identitet operatera postrojenja, nadležno tijelo izmjenjuje dozvolu dodajući ime i adresu novog operatera.

▼ B*Članak 8.***Usklađenost s Direktivom 96/61/EZ**

Države članice poduzimaju sve potrebne mjere da bi osigurale da, u slučaju kad postrojenja obavljaju djelatnosti iz Priloga I. Direktivi 96/61/EZ, uvjeti i postupak za izdavanje dozvole za emisiju stakleničkih plinova budu usklađeni s uvjetima i postupkom za izdavanje dozvole iz te Direktive. Zahtjevi sadržani u člancima 5., 6. i 7. ove Direktive mogu postati sastavni dio postupaka propisanih Direktivom 96/61/EZ.

▼ M4*Članak 9.***Količina emisijskih jedinica na razini Zajednice**

Količina emisijskih jedinica koja se na razini Zajednice izdaje svake godine, počevši od 2013., mora se početi linearno smanjivati od sredine razdoblja 2008. do 2012. Količina se smanjuje uz primjenu faktora 1,74 % u usporedbi s prosječnom godišnjom ukupnom količinom emisijskih jedinica koje države članice izdaju u skladu s odlukama Komisije o nacionalnim planovima raspodjele emisijskih jedinica za razdoblje od 2008. do 2012. godine. ► **A1** Ukupna količina emisijskih jedinica na razini Zajednice povećava se kao rezultat pristupanja Hrvatske samo za količinu emisijskih jedinica koje Hrvatska ponudi na dražbi sukladno članku 10. stavku 1. ◀

Komisija do 30. lipnja 2010. objavljuje apsolutnu količinu emisijskih jedinica za cijelu Zajednicu za 2013. godinu na temelju ukupne količine emisijskih jedinica koje su izdale ili budu izdale države članice u skladu s odlukama Komisije o njihovim nacionalnim planovima raspodjele emisijskih jedinica za razdoblje od 2008. do 2012.

▼M4

Komisija preispituje linearni faktor i prema potrebi počevši od 2020. Europskom parlamentu i Vijeću podnosi prijedloge u svrhu donošenja odluke do 2025.

*Članak 9.a***Prilagođavanje ukupne količine emisijskih jedinica na razini Zajednice**

1. U pogledu postrojenja koja su u sustav Zajednice bila uključena tijekom razdoblja od 2008. do 2012., u skladu s člankom 24. stavkom 1., količina emisijskih jedinica koje se izdaju od 1. siječnja 2013. mora biti tako prilagođena da odražava prosječnu godišnju količinu emisijskih jedinica izdanih za ta postrojenja tijekom razdoblja u kojem su uključene, prilagođenu uz primjenu linearnog faktora spomenutog u članku 9.

2. U pogledu postrojenja koja obavljaju djelatnosti navedene u Prilogu I., koja se u sustav Zajednice uključuju tek od 2013. godine nadalje, države članice se moraju pobrinuti da operateri takvih postrojenja relevantnom nadležnom tijelu dostave propisno dokumentirane i nezavisno verificirane podatke o emisijama kako bi se uzeli u obzir pri prilagođavanju količina emisijskih jedinica koje trebaju biti izdane za cijelu Zajednicu.

Svi takvi podaci moraju se dostaviti relevantnom nadležnom tijelu do 30. travnja 2010., u skladu s odredbama donesenima u skladu s člankom 14. stavkom 1.

Ako su dostavljeni podaci uredno dokumentirani, nadležno tijelo o tome obavješćuje Komisiju do 30. lipnja 2010., a količina emisijskih jedinica koje trebaju biti izdane, prilagođene primjenom linearnog faktora spomenutog u članku 9., prilagođuju se s tim u skladu. Za postrojenja koja osim CO₂ ispuštaju i druge plinove, nadležno tijelo može izvijestiti o nižem iznosu emisija u skladu s potencijalom za smanjenje emisija tih postrojenja.

3. Komisija prilagođene količine navedene u staccima 1. i 2. objavljuje do 30. rujna 2010.

4. U pogledu postrojenja koja su isključena iz sustava Zajednice u skladu s člankom 27., količina emisijskih jedinica koje se od 1. siječnja 2013. izdaju na razini Zajednice prilagođava se na niže, tako da odražava prosječne godišnje verificirane emisije tih postrojenja u razdoblju od 2008. do 2010., korigirane pomoću linearnog faktora spomenutog u članku 9.

*Članak 10.***Dražbovna prodaja emisijskih jedinica**

1. Od 2013. nadalje države članice prodaju na dražbi sve emisijske jedinice koje nisu besplatno raspodijeljene u skladu s člancima 10.a i 10.c. Do 31. prosinca 2010. Komisija utvrđuje i objavljuje procijenjenu količinu emisijskih jedinica koje trebaju biti prodane na dražbi.

▼ **M4**

2. Ukupna količina emisijskih jedinica koje svaka država članica prodaje na dražbi sastoji se od sljedećeg:

- (a) 88 % ukupne količine emisijskih jedinica namijenjenih prodaji na dražbi, predviđenih za raspodjelu državama članicama u udjelima koji odgovaraju udjelima verificiranih emisija predmetnih država u okviru sustava Zajednice za 2005. ili prosjeku za razdoblje od 2005. do 2007., već prema tome koja je od tih količina veća;
- (b) 10 % ukupne količine emisijskih jedinica namijenjenih prodaji na dražbi, predviđenih za raspodjelu nekim državama članicama u svrhu solidarnosti i rasta unutar Zajednice, čime se povećava količina emisijskih jedinica koje te države prodaju na dražbi u skladu s točkom (a) za postotke navedene u Prilogu II.a; i
- (c) 2 % ukupne količine emisijskih jedinica namijenjenih prodaji na dražbi, predviđenih za raspodjelu državama članicama čije su emisije stakleničkih plinova 2005. godine bile najmanje 20 % manje od njihovih emisija u baznoj godini koja se na njih primjenjuje u skladu s Kyotskim protokolom. Raspodjela tog postotka među predmetnim državama članicama utvrđena je u Prilogu II.b.

U smislu točke (a) udjel država članica koje 2005. godine nisu sudjele u sustavu Zajednice računa se na temelju njihovih verificiranih emisija u okviru sustava Zajednice u 2007. godini.

Ako bude potrebno, postoci navedeni u točkama (b) i (c) razmjerno se podešavaju kako bi se osiguralo da raspodjela iznosi 10 % odnosno 2 %.

3. Države članice odlučuju o namjeni prihoda dobivenih od dražbovne prodaje emisijskih jedinica. Najmanje 50 % od prihoda dobivenih od dražbovne prodaje emisijskih jedinica iz stavka 2., uključujući sve prihode od dražbovne prodaje iz stavka 2. točaka (b) i (c) ili ekvivalent u financijskoj vrijednosti tih prihoda, treba koristiti za jednu ili više sljedećih namjena:

- (a) smanjivanje emisija stakleničkih plinova, uključujući doprinose za Globalni fond za energentsku učinkovitost i obnovljive izvore energije i Fond za prilagodbu aktiviran na Konferenciji o klimatskim promjenama u Poznańu (COP 14 i COP/MOP 4), prilagodbu utjecajima klimatskih promjena te financiranje istraživanja i razvoja, kao i demonstracijskih projekata za smanjivanje emisija i prilagodbu klimatskim promjenama, uključujući sudjelovanje u inicijativama u okviru Europskog strateškog plana za energetska tehnologiju i europske tehnološke platforme;
- (b) razvoj obnovljivih izvora energije s ciljem ispunjavanja obveze Zajednice u pogledu korištenja 20 % obnovljive energije do 2020. godine, kao i za razvoj drugih tehnologija koje doprinose prijelazu na sigurno i održivo gospodarstvo s niskim emisijama ugljika te za pomoć pri ispunjavanju obveze Zajednice da energetska učinkovitost do 2020. godine poveća za 20 %;
- (c) mjere za sprečavanje odšumljavanja i povećanje opsega pošumljavanja i ponovnog pošumljavanja u zemljama u razvoju koje su ratificirale međunarodni sporazum o klimatskim promjenama, za prijenos tehnologija i lakšu prilagodbu negativnom djelovanju klimatskih promjena u tim zemljama;

▼ **M4**

- (d) uklanjanje CO₂ ugrađivanjem u šumsku biomasu u Zajednici;
- (e) okolišno sigurno hvatanje i geološko skladištenje CO₂, posebno iz elektrana na fosilna goriva i određenih industrijskih sektora i podsektora, uključujući i one u trećim zemljama;
- (f) poticanje prijelaza na prijevozna sredstva s niskim emisijama i na javne oblike prijevoza;
- (g) financiranje istraživanja i razvoja u području energetske učinkovitosti i čistih tehnologija u sektorima na koje se odnosi ova Direktiva;
- (h) mjere namijenjene za povećanje energetske učinkovitosti i izolacije, odnosno osiguravanje financijske potpore za rješavanje socijalnih aspekata u kućanstvima s nižim i srednjim primanjima;
- (i) za pokrivanje administrativnih troškova upravljanja sustavom Zajednice.

Smatra se da su države članice ispunile odredbe ovog stavka ako imaju i provode fiskalnu politiku ili politiku financijskih potpora koja posebno uključuje zemlje u razvoju ili domaću regulatornu politiku koja podržava davanje financijskih potpora, uspostavljenih u smislu prvoga stavka, u vrijednosti jednakoj iznosu od najmanje 50 % prihoda dobivenih od dražbovne prodaje emisijskih jedinica iz stavka 2., uključujući i sve prihode iz dražbovne prodaje iz stavka 2. točaka (b) i (c).

Države članice obavješćuju Komisiju o korištenju navedenih prihoda i mjerama poduzetima u skladu s ovim stavkom u svojim izvješćima koja dostavljaju u skladu s Odlukom br. 280/2004/EZ.

4. Komisija do 30. lipnja 2010. donosi uredbu o vremenskom rasporedu, upravljanju i drugim aspektima dražbovne prodaje emisijskih jedinica kako bi osigurala njezino provođenje na transparentan, usklađen i nediskriminirajući način. U tu svrhu taj postupak treba biti predvidljiv, posebno u pogledu vremenskog rasporeda i redoslijeda dražbovnih prodaja te procijenjenih količina emisijskih jedinica koje trebaju biti na raspolaganju. ► **M5** Ako se procjenom pojedinih industrijskih sektora utvrdi da se ne očekuju bitne posljedice za sektore i podsektore izložene znatnom riziku od istjecanja ugljika, Komisija u iznimnim okolnostima može prilagoditi vremenski raspored za razdoblje iz članka 13. stavka 1. koje počinje 1. siječnja 2013. kako bi se osiguralo pravilno funkcioniranje tržišta. Komisija provodi samo jednu takvu prilagodbu maksimalnog broja od 900 milijuna emisijskih jedinica. ◀

Dražbovne prodaje moraju biti predviđene tako da osiguravaju da:

- (a) operateri, a posebno mala i srednja poduzeća obuhvaćena sustavom Zajednice imaju potpuni, pravedan i jednaki pristup;
- (b) svi sudionici istodobno imaju pristup istim informacijama i da sudionici ne narušavaju odvijanje dražbovne prodaje;

▼ **M4**

- (c) organizacija i sudjelovanje na dražbama budu isplativi i da se izbjegavaju neopravdani administrativni troškovi; i
- (d) emisijske jedinice budu dostupne malim emiterima.

Ta mjera, namijenjena za izmjenu nebitnih elemenata ove Direktive njezinim dopunjavanjem usvaja se u skladu s regulatornim postupkom s kontrolom koji je naveden u članku 23. stavku 3.

Države članice izvješćuju o pravilnoj provedbi pravila o dražbovnoj prodaji, posebno s obzirom na pravednost i otvorenost pristupa, transparentnost, formiranje cijena te tehničke i operativne aspekte. Izvješća se predaju u roku od mjesec dana od predmetne dražbe i objavljuju na internetskoj stranici Komisije.

5. Komisija nadzire funkcioniranje europskog tržišta ugljika. Svake godine Europskom parlamentu i Vijeću podnosi izvješće o funkcioniranju tržišta ugljika, uključujući provedbu dražbi, likvidnost i količine s kojima se trguje. Prema potrebi države članice osiguravaju da se sve relevantne informacije dostave Komisiji najmanje dva mjeseca prije nego Komisija usvoji izvješće.

Članak 10.a

Prijelazna pravila na razini Zajednice o usklađenoj dodjeli besplatnih emisijskih jedinica

1. Do 31. prosinca 2010. Komisija donosi potpuno usklađene mjere na razini Zajednice za dodjelu emisijskih jedinica iz stavaka 4., 5., 7. i 12., uključujući sve potrebne odredbe za usklađenu primjenu stavka 19.

Te mjere, namijenjene za izmjenu nebitnih elemenata ove Direktive njezinim dopunjavanjem, usvajaju se u skladu s regulatornim postupkom s kontrolom koji se spominje u članku 23. stavku 3.

U okviru mjera iz prvog podstavka utvrđuju se, koliko to bude moguće, ex-ante referentne vrijednosti na razini Zajednice kako bi se osiguralo da se dodjela odvija na način koji potiče smanjivanje emisija stakleničkih plinova i energetski učinkovite tehnike, uzimajući u obzir najučinkovitije tehnike, nadomjesne, alternativne proizvodne procese, visoko učinkovitu kogeneraciju, učinkovito obnavljanje energije iz otpadnih plinova, korištenje biomase te hvatanje i skladištenje CO₂ gdje postoje odgovarajući objekti i oprema, a ne potiču povećavanje emisija. Besplatne emisijske jedinice ne dodjeljuju se ni za kakve oblike proizvodnje električne energije, osim u slučajevima koji pripadaju članku 10.c i za električnu energiju proizvedenu od otpadnih plinova.

U načelu se za svaki sektor i podsektor izračunavaju referentne vrijednosti za proizvod, a ne za ulazne sirovine kako bi se u svakom proizvodnom postupku predmetnog sektora ili podsektora maksimalno povećala smanjenja emisija stakleničkih plinova i uštede zbog energetske učinkovitosti.

▼ **M4**

Pri utvrđivanju načela za određivanje ex-ante referentnih vrijednosti u pojedinačnim sektorima i podsektorima Komisija se savjetuje s relevantnim zainteresiranim stranama, uključujući i predmetne sektore i podsektore.

Kad Zajednica odobri neki međunarodni sporazum o klimatskim promjenama koji dovodi do obveznog smanjivanja emisija stakleničkih plinova, usporedivih s onima u Zajednici, Komisija preispituje te mjere kako bi osigurala da se besplatne emisijske jedinice dodjeljuju samo u slučajevima kad je to potpuno opravdano u svjetlu toga sporazuma.

2. Početna točka pri definiranju načela za utvrđivanje ex-ante referentnih vrijednosti u pojedinačnim sektorima ili podsektorima mora biti prosječni učinak 10 % najučinkovitijih postrojenja u predmetnom sektoru ili podsektoru u okviru Zajednice u razdoblju 2007.-2008. godine. Komisija se pritom savjetuje s relevantnim zainteresiranim stranama, uključujući i predmetne sektore i podsektore.

Propisi sukladni člancima 14. i 15. utvrđuju usklađena pravila o praćenju, izvješćivanju i verificiranju emisija stakleničkih plinova povezanih s proizvodnjom u svrhu utvrđivanja ex-ante referentnih vrijednosti.

3. Na temelju stavaka 4. i 8. i neovisno o članku 10.c besplatne se emisijske jedinice ne dodjeljuju proizvođačima električne energije, odnosno operaterima postrojenja za hvatanje CO₂, cjevovoda za prijenos CO₂ ili lokacija za skladištenje CO₂.

4. Besplatne emisijske jedinice dodjeljuju se za centralno grijanje, kao i za visokoučinkovitu kogeneraciju, kako je utvrđena Direktivom 2004/8/EZ, na zahtjev koji je opravdan s gospodarskog stajališta i odnosi se na proizvodnju energije za grijanje ili hlađenje. Svake godine nakon 2013. ukupne količine emisijskih jedinica dodijeljene takvim postrojenjima za proizvodnju toplinske energije podešavaju se uz primjenu linearnog faktora iz članka 9.

5. Maksimalna godišnja količina emisijskih jedinica koja čini osnovu za izračunavanje emisijskih jedinica za postrojenja koja nisu obuhvaćena stavkom 3. i koja nisu novi sudionici ne smije prijeći zbroj:

- (a) godišnje ukupne količine na razini Zajednice, kako je utvrđena u skladu s člankom 9., pomnožene s udjelom emisija iz postrojenja koja nisu obuhvaćena stavkom 3. u ukupnoj prosječnoj količini verificiranih emisija u razdoblju od 2005. do 2007. godine, iz postrojenja uključenih u sustav Zajednice u razdoblju od 2008. do 2012. godine; i
- (b) ukupne količine prosječnih godišnjih verificiranih emisija iz postrojenja u razdoblju od 2005. do 2007. godine, koje se u sustav Zajednice uključuju tek počevši od 2013. godine i nisu obuhvaćene stavkom 3., prilagođene uz primjenu faktora koji se spominje u članku 9.

Prema potrebi se za sve sektore primjenjuje jedinstveni korektivni faktor.

6. Države članice isto tako mogu donijeti financijske mjere u korist sektora ili podsektora za koje se utvrdi da su izloženi značajnom riziku od istjecanja ugljika, zbog troškova vezanih uz emisije stakleničkih plinova ugrađenih u cijene električne energije, u svrhu kompenzacije tih troškova te u slučajevima kad su takve financijske mjere u skladu s pravilima o državnim potporama koja su u primjeni ili koja na tom području tek treba biti donesena.

▼ **M4**

Te se mjere temelje na ex-ante referentnim vrijednostima neizravnih emisija CO₂ po jedinici proizvodnje. Ex-ante referentne vrijednosti izračunavaju se za određeni sektor ili podsektor kao produkt potrošnje električne energije po jedinici proizvodnje koja odgovara najučinkovitijim raspoloživim tehnologijama i emisija CO₂ iz relevantne mješavine goriva za proizvodnju električne energije.

7. Pet posto ukupne količine emisijskih jedinica na razini Zajednice, utvrđenih u skladu s člancima 9. i 9.a za razdoblje od 2013. do 2020., stavlja se na stranu za nove sudionike kao maksimalni iznos koji se može dodijeliti novim sudionicima u skladu s pravilima donesenima u skladu sa stavkom 1. ovog članka. Emisijske jedinice iz te rezerve na razini Zajednice, koje ne budu dodijeljene novim sudionicima niti upotrijebljene u skladu sa stavcima 8., 9. ili 10. ovog članka tijekom razdoblja od 2013. do 2020., države članice prodaju na dražbi uzimajući u obzir količinu koju su postrojenja u državama članicama dobila iz te rezerve u skladu s člankom 10. stavkom 2., pri čemu se detaljni postupak i vremenski okvir utvrđuju u skladu s člankom 10. stavkom 4. i relevantnim provedbenim odredbama.

Količine dodijeljenih emisijskih jedinica prilagođavaju se uz primjenu linearnog faktora iz članka 9.

Novim sudionicima ne dodjeljuju se emisijske jedinice ni za kakvu proizvodnju električne energije.

Do 31. prosinca 2010. godine Komisija donosi usklađena pravila za primjenu definicije pojma „novi sudionik”, posebno u vezi s definicijom pojma „znatna proširenja”.

Te mjere, namijenjene za izmjenu nebitnih elemenata ove Direktive njezinim dopunjavanjem, usvajaju se u skladu s regulatornim postupkom s kontrolom iz članka 23. stavka 3.

8. Do 31. prosinca 2015. najviše 300 milijuna emisijskih jedinica na raspolaganju je u rezervi za nove sudionike kao pomoć za poticanje izgradnje i djelovanja do 12 komercijalnih demonstracijskih projekata čiji je cilj okolišno sigurno hvatanje i geološko skladištenje (CCS) CO₂, kao i demonstracijskih projekata u kojima se primjenjuju inovativne tehnologije za iskorištavanje obnovljivih izvora energije na području Unije.

Emisijske jedinice stavljaju se na raspolaganje kao potpora za demonstracijske projekte koji na geografski uravnoteženim lokacijama osiguravaju razvoj širokog spektra tehnologija hvatanja i skladištenja ugljika (CCS) i inovativnih tehnologija za iskorištavanje obnovljivih izvora energije koji još nisu komercijalno održivi. Njihovo dodjeljivanje ovisi o verificiranim izbjegnute emisijama CO₂.

Projekti se odabiru na temelju objektivnih i transparentnih kriterija koji uključuju zahtjeve u pogledu razmjene znanja. Ti kriteriji i mjere donose se u skladu s regulatornim postupkom s kontrolom iz članka 23. stavka 3. i dostupni su javnosti.

▼M4

Dio emisijskih jedinica odvaja se za projekte koji ispunjavaju kriterije iz trećeg podstavka. Potpora za te projekte daje se preko država članica, kao dopuna u okviru sufinanciranja koje u većoj mjeri snosi operater postrojenja. Može ih sufinancirati i predmetna država članica ili se u tu svrhu mogu koristiti neki drugi instrumenti. Ni jedan projekt po mehanizmu iz ovog stavka ne može dobiti potporu veću od 15 % od ukupnog broja emisijskih jedinica raspoloživih za tu svrhu. Te emisijske jedinice uzimaju se u obzir u skladu sa stavkom 7.

9. Litva, koja se u skladu s člankom 1. Protokola br. 4 o nuklearnoj elektrani Ignalina u Litvi, priloženog Aktu o pristupanju iz godine 2003., obvezala do 31. prosinca 2009. zatvoriti jedinicu 2 nuklearne elektrane Ignalina, može, ako ukupna količina verificiranih emisija Litve u okviru sustava Zajednice u razdoblju od 2013. do 2015. prekorači ukupnu količinu besplatnih emisijskih jedinica izdanih postrojenjima u Litvi za emisije iz proizvodnje električne energije u tom razdoblju i tri osmine emisijskih jedinica koje Litva treba prodati na dražbi za razdoblje od 2013. do 2020., tražiti emisijske jedinice iz rezervi za nove sudionike za dražbovnu prodaju u skladu s propisom iz članka 10. stavka 4. Najviši iznos takvih emisijskih jedinica mora biti jednak prekoračenoj količini emisija u tom razdoblju, ako je taj višak nastao zbog povećanih emisija iz proizvodnje električne energije, umanjen za količinu za koju su emisijske jedinice u toj državi članici u razdoblju od 2008. do 2012. prekoračile verificirane emisije u okviru sustava Zajednice. Sve takve emisijske jedinice uzimaju se u obzir u skladu sa stavkom 7.

10. Svaka država članica čija je električna mreža povezana s Litvom i koja je 2007. godine više od 15 % količine domaće potrošnje električne energije uvezla iz Litve za vlastitu potrošnju, i u kojoj su emisije porasle zbog investicija u novu proizvodnju električne energije, mogu primjenjivati stavak 9. *mutatis mutandis* u skladu s uvjetima utvrđenim u tom stavku.

11. Prema članku 10.b količina emisijskih jedinica koje se 2013. godine besplatno dodjeljuju u skladu sa stavicima 4. do 7. ovog članka iznosi 80 % količine utvrđene u skladu s mjerama navedenima u stavku 1. Nakon toga broj besplatno dodijeljenih emisijskih jedinica svake se godine smanjuje za jednake iznose te 2020. godine iznosi 30 %, s ciljem da od 2027. godine uopće više ne bude besplatnih dodjela.

12. Temeljem članka 10.b 2013. i svake sljedeće godine sve do 2020. postrojenjima u sektorima ili podsektorima koji su izloženi velikom riziku od istjecanja ugljika dodjeljuju se besplatne emisijske jedinice u iznosu od 100 % količine utvrđene u skladu s mjerama iz stavka 1.

13. Do 31. prosinca 2009. i svakih pet godina nakon toga, Komisija nakon rasprave u Europskom vijeću utvrđuje listu sektora ili podsektora iz stavka 12. na temelju kriterija navedenim u stavicima 14. do 17.

▼ **M4**

Svake godine Komisija može, na vlastitu inicijativu ili na zahtjev države članice, dodati neki sektor ili podsektor na listu iz prvog podstavka ako putem analitičkog izvješća može dokazati da taj sektor ili podsektor ispunjava kriterije iz stavaka 14. do 17., nakon promjene koja značajno utječe na djelatnosti tog sektora ili podsektora.

Za potrebe provedbe ovog članka Komisija se savjetuje s predmetnim državama članicama, sektorima ili podsektorima i s relevantnim zainteresiranim stranama.

Te mjere, namijenjene za izmjenu nebitnih elemenata ove Direktive njezinim dopunjavanjem, usvajaju se u skladu s regulatornim postupkom s kontrolom koji je naveden u članku 23. stavku 3.

14. Da bi utvrdila sektore ili podsektore iz stavka 12., Komisija na razini Zajednice ocjenjuje u kojoj je mjeri moguće da predmetni sektor ili podsektor, na relevantnoj razini detaljnosti, izravne troškove potrebnih emisijskih jedinica i neizravne troškove viših cijena električne energije koji proizlaze iz provedbe ove Direktive ugradi u cijenu proizvoda, bez značajnijeg gubitka tržišta, u korist postrojenja izvan Zajednice čija je učinkovitost u pogledu emisija ugljika niža. Te se procjene temelje na prosječnoj cijeni ugljika utvrđenoj u okviru procjene učinaka koju Komisija priprema uz paket provedbenih mjera za ostvarivanje ciljeva EU-a u pogledu klimatskih promjena i obnovljivih izvora energije za 2020. i, ako budu raspoloživi, na podacima o trgovanju, proizvodnji i dodanoj vrijednosti iz zadnje tri godine za svaki sektor ili podsektor.

15. Sektor ili podsektor smatra se izloženim značajnom riziku od istjecanja ugljika ako:

- (a) bi zbroj izravnih i neizravnih dodatnih troškova nastalih zbog provedbe ove Direktive doveo do znatnog povećanja proizvodnih troškova, izračunanih kao udjel u bruto dodanoj vrijednosti od najmanje 5 %; i
- (b) ako intenzitet trgovine s trećim zemljama, koji se definira kao omjer između ukupne vrijednosti izvoza u treće zemlje plus vrijednosti uvoza iz trećih zemalja i ukupne veličine tržišta Zajednice (godišnji promet plus ukupan uvoz iz trećih zemalja) prelazi 10 %.

16. Bez obzira na stavak 15., sektor ili podsektor isto se tako smatra izloženim značajnom riziku od istjecanja ugljika ako:

- (a) bi ukupan iznos izravnih i neizravnih dodatnih troškova nastalih zbog provedbe ove Direktive doveo do vrlo visokog povećanja proizvodnih troškova, izračunanih kao udjel u bruto dodanoj vrijednosti od najmanje 30 %; ili
- (b) ako intenzitet trgovine s trećim zemljama, koji se definira kao omjer između ukupne vrijednosti izvoza u treće zemlje plus vrijednosti uvoza iz trećih zemalja i ukupne veličine tržišta za Zajednicu (godišnji promet plus ukupan uvoz iz trećih zemalja) prelazi 30 %.

17. Popis iz stavka 13. može se dopuniti po završetku kvalitativnog ocjenjivanja, uzimajući u obzir, gdje su raspoloživi relevantni podaci, sljedeće kriterije:

▼ **M4**

- (a) stupanj do kojeg pojedinačna postrojenja u nekom sektoru ili podsektoru mogu smanjiti razine emisija ili potrošnje električne energije, uključujući, prema potrebi, i razine povećanja proizvodnih troškova koje sa sobom mogu donijeti predmetne investicije, na primjer, na temelju najučinkovitijih tehnologija;
- (b) trenutna i projicirana tržišna obilježja, kao i obilježja u trenutku kad se izloženost tržišta ili stope povećanja ili izravnih i neizravnih troškova približe jednoj od pragovnih vrijednosti navedenih u stavku 16.;
- (c) marža profita kao potencijalni pokazatelj dugoročnih investicija ili odluka o premještanju.

18. Popis iz stavka 13. utvrđuje se nakon što se uzme u obzir, gdje su dostupni relevantni podaci, sljedeće:

- (a) u kolikoj su se mjeri treće zemlje, koje predstavljaju odlučni udjel u globalnoj proizvodnji proizvoda u sektorima ili podsektorima koji se smatraju izloženima riziku od istjecanja ugljika, čvrsto obvezale u jednakom vremenskom okviru smanjiti emisije stakleničkih plinova u relevantnim sektorima ili podsektorima do stupnja koji se može usporediti sa stupnjem smanjenja u Zajednici; i
- (b) u kolikoj je mjeri učinkovitost postrojenja u tim zemljama s obzirom na emisije ugljika usporediva s učinkovitošću takvih postrojenja u Zajednici.

19. Besplatne emisijske jedinice ne dodjeljuju se postrojenjima koja su prestala s radom osim ako operater nadležnom tijelu dokaže da će to postrojenje nastaviti s proizvodnjom u određenom razumnom roku. Za postrojenja čija je dozvola za emisije stakleničkih plinova istekla ili je bila povučena te za postrojenja čiji rad ili ponovno započinjanje s radom tehnički nisu mogući, smatra se da su prestala s radom.

20. Komisija kao dio mjera donesenih u skladu sa stavkom 1. uvrštava mjere za definiranje postrojenja koja su djelomično prestala s radom ili znatno smanjila svoje kapacitete i mjere za prilagođavanje, prema potrebi, količine besplatnih emisijskih jedinica koje im se s tim u skladu dodjeljuju.

Članak 10.b

Mjere za potporu određenim energetske intenzivnim industrijama u slučaju istjecanja ugljika

1. Do 30. lipnja 2010. Komisija u svjetlu ishoda međunarodnih pregovora i opsega njihova utjecaja na smanjivanje emisija stakleničkih plinova te po savjetovanju sa svim relevantnim socijalnim partnerima podnosi Europskom parlamentu i Vijeću analitičko izvješće u kojemu ocjenjuje situaciju s obzirom na energetske intenzivne sektore ili podsektore za koje je utvrđeno da su izloženi značajnom riziku od istjecanja ugljika. Izvješće je popraćeno odgovarajućim prijedlozima koji mogu obuhvaćati:

- (a) prilagođavanje količine emisijskih jedinica koje su ti sektori ili podsektori dobili u skladu s člankom 10.a;
- (b) uključivanje uvoznika proizvoda proizvedenih u sektorima ili podsektorima utvrđenima u skladu s člankom 10.a u sustav Zajednice;

▼ **M4**

- (c) ocjenjivanje utjecaja istjecanja ugljika na energetska sigurnost država članica, posebno gdje je električna povezanost s ostatkom Unije nedovoljna i gdje postoji električna povezanost s trećim zemljama, i odgovarajuće mjere s tim u vezi.

Pri razmatranju primjerenih mjera uzimaju se u obzir svi obvezujući sektorski sporazumi koji vode globalnim smanjenjima emisija stakleničkih plinova u mjeri potrebnoj za učinkovito rješavanje pitanja klimatskih promjena, koje je moguće pratiti, verificirati i koja podliježu obveznom provođenju dogovora.

2. Komisija do 31. ožujka 2011. procjenjuje mogu li odluke o količini emisijskih jedinica koje sektori ili podsektori dobiju besplatno u skladu sa stavkom 1., uključujući učinke utvrđivanja ex-ante referentnih vrijednosti u skladu s člankom 10.a stavkom 2., značajno utjecati na količinu emisijskih jedinica koju države članice prodaju na dražbi u skladu s člankom 10. stavkom 2. točkom (b), u usporedbi sa scenarijem prema kojem bi 2020. sve emisijske jedinice za sve sektore bile prodane na dražbi. Ona prema potrebi dostavlja odgovarajuće prijedloge Europskom parlamentu i Vijeću, uzimajući u obzir moguće učinke tih prijedloga na raspodjelu emisijskih jedinica.

*Članak 10.c***Mogućnost prijelazne dodjele besplatnih emisijskih jedinica za modernizaciju proizvodnje električne energije**

1. Odstupajući od članka 10.a stavaka 1. do 5., države članice mogu u okviru prijelaznog sustava dodijeliti besplatne emisijske jedinice postrojenjima za proizvodnju električne energije koja su radila prije 31. prosinca 2008., ili postrojenjima za proizvodnju električne energije za koje je investicijski postupak fizički započeo do istoga datuma ako je ispunjen jedan od sljedećih uvjeta:

- (a) da 2007. nacionalna električna mreža nije bila izravno ili neizravno priključena na mrežni sustav kojim upravlja Unija za koordinaciju prijenosa električne energije (UCTE);
- (b) da je 2007. nacionalna električna mreža bila izravno ili neizravno priključena na mrežni sustav kojim upravlja Unija za koordinaciju prijenosa električne energije (UCTE) samo preko jedne linije kapaciteta manjeg od 400 MW; ili
- (c) da je 2006. više od 30 % električne energije bilo proizvedeno iz jedne vrste fosilnog goriva a da BDP po glavi stanovnika po tržišnoj cijeni nije prešao 50 % prosječnog BDP-a po glavi stanovnika po tržišnoj cijeni u Zajednici.

Predmetna država Komisiji podnosi nacionalni plan koji uključuje investicije za dodatno opremanje ili nadgradnju infrastrukture i čiste tehnologije. Nacionalnim planom isto tako treba predvidjeti raznolikost energetske strukture i izvora energije za iznos jednak, koliko je to moguće, tržišnoj vrijednosti emisijskih jedinica koje su besplatno dodijeljene za planirane investicije, istodobno uzimajući u obzir potrebu da se, koliko god je moguće, ograniče povećanja cijena koja su s njima izravno povezana. Predmetna država članica svake godine Komisiji podnosi izvješće o provedenim investicijama za poboljšanja infrastrukture i razvoj čistih tehnologija. Investicije provedene od 25. lipnja 2009. mogu se uračunati za tu svrhu.

▼ M4

2. Besplatne emisijske jedinice dodijeljene u prijelaznom razdoblju oduzimaju se od količine emisijskih jedinica koje bi predmetna država članica inače prodala na dražbi u skladu s člankom 10. stavkom 2. Godine 2013. ukupna količina besplatno dodijeljenih prijelaznih emisijskih jedinica ne smije premašiti 70 % prosječnih godišnjih verificiranih emisija iz takvih postrojenja za proizvodnju električne energije u razdoblju 2005.-2007., za količinu koja odgovara nacionalnoj bruto potrošnji predmetne države članice i koja se postupno smanjuje, tako da 2020. godine više neće biti besplatno dodijeljenih emisijskih jedinica. Za države članice koje 2005. godine nisu sudjelovale u sustavu Zajednice, relevantne emisije izračunavaju se na temelju njihovih emisija u 2007. godini, verificiranih u okviru sustava Zajednice.

Predmetne države članice mogu odlučiti da emisijske jedinice dodijeljene u skladu s ovim člankom operater postrojenja smije iskoristiti samo tako da ih preda u skladu s člankom 12. stavkom 3., za emisije istoga postrojenja tijekom godine za koju su emisijske jedinice dodijeljene.

3. Raspodjela emisijskih jedinica operaterima temelji se na raspodjeli u skladu s verificiranim emisijama u razdoblju 2005.-2007. ili na ex ante referentnim vrijednostima učinkovitosti koje se temelje na ponderiranom prosjeku razina emisija iz proizvodnje električne energije, koja je najučinkovitija s obzirom na emisije stakleničkih plinova i obuhvaćena sustavom Zajednice za postrojenja koja koriste različita goriva. Ponderiranje može odražavati udjele različitih goriva u proizvodnji električne energije u predmetnoj državi članici. Komisija daje, u skladu s regulatornim postupkom navedenim u članku 23. stavku 2., smjernice kako bi osigurala da metodologija dodjeljivanja ne uzrokuje prekomjerno narušavanje tržišnog natjecanja i da se svede na minimum negativan učinak na inicijative za smanjenje emisija.

4. Svaka država članica koja primjenjuje ovaj članak treba od proizvođača električne energije i operatera distribucijskih mreža koji od toga imaju koristi zahtijevati da svakih 12 mjeseci podnose izvješća o provođenju svojih investicija navedenih u nacionalnom planu. Države članice o tome izvješćuju Komisiju i ta izvješća objavljuju.

5. Svaka država članica koja namjerava raspodijeliti emisijske jedinice na temelju ovog članka do 30. rujna 2011. mora Komisiji dostaviti zahtjev u okviru kojeg daje prijedlog u pogledu metodologije raspodjele i pojedinačnih dodjela. Zahtjev mora sadržavati:

- (a) dokaz da ta država članica ispunjava najmanje jedan od uvjeta navedenih u stavku 1.;
- (b) popis postrojenja na koja se zahtjev odnosi i količinu emisijskih jedinica koje trebaju biti dodijeljene svakom postrojenju u skladu sa stavkom 3. i smjericama Komisije;
- (c) nacionalni plan naveden u drugom podstavku stavka 1.;
- (d) odredbe o praćenju i provedbene odredbe u vezi s planiranim investicijama u skladu s nacionalnim planom;

▼ **M4**

(e) informacije koje pokazuju da dodijeljene emisijske jedinice ne uzrokuju prekomjerno narušavanje tržišnog natjecanja.

6. Komisija ocjenjuje zahtjev uzimajući u obzir elemente navedene u stavku 5. i može ga odbiti, u cijelosti ili djelomično, u roku od šest mjeseci po primitku relevantnih informacija.

7. Dvije godine prije kraja razdoblja tijekom kojega neka država članica može davati prijelazne besplatne emisijske jedinice postrojenjima za proizvodnju električne energije koja su bila u pogonu prije 31. prosinca 2008. Komisija ocjenjuje napredak u provedbi nacionalnog plana. Ako Komisija na temelju zahtjeva predmetne države članice smatra da možda treba produžiti to razdoblje, Europskom parlamentu i Vijeću može podnijeti odgovarajuće prijedloge u okviru kojih navodi uvjete koji moraju biti ispunjeni u slučaju produženja toga razdoblja.

*Članak 11.***Nacionalne provedbene mjere**

1. Svaka država članica do 30. rujna 2011. dostavlja Komisiji popis postrojenja na njezinom teritoriju na koja se odnosi ova Direktiva i emisijske jedinice koje su besplatno dodijeljene svakom postrojenju na njezinom teritoriju, izračunane u skladu s pravilima navedenima u članku 10.a stavku 1. i članku 10.c.

2. Do 28. veljače svake godine nadležna tijela izdaju količinu emisijskih jedinica koje se raspodjeljuju za tu godinu, izračunanu u skladu s člancima 10., 10.a i 10.c.

3. Države članice ne smiju izdavati besplatne emisijske jedinice iz stavka 2. postrojenjima čije je stavljanje na popis iz stavka 1. Komisija odbila.

▼ **M2**

POGLAVLJE IV.

ODREDBE KOJE SE ODOSE NA ZRAKOPLOVSTVO I STACIONARNA POSTROJENJA▼ **M4***Članak 11.a***Korištenje jedinica CER i ERU iz projektnih aktivnosti u sustavu Zajednice prije stupanja na snagu međunarodnog sporazuma o klimatskom promjenama**

1. Stavci 2. do 7. ovog članka primjenjuju se ne dovodeći u pitanje primjenu članka 28. stavaka 3. i 4.

2. Ako količina jedinica CER i ERU koje je država članica odobrila operaterima postrojenja ili operatorima zrakoplova za razdoblje od 2008. do 2012. godine nije iskorištena ili ako im je u skladu sa stavkom 8. odobreno pravo na korištenje jedinica smanjenja, oni mogu zatražiti od nadležnog tijela da im izda emisijske jedinice koje vrijede od 2013. godine nadalje u zamjenu za jedinice CER i ERU izdane za smanjenja emisija do 2012. godine iz projekata koji po vrsti ispunjavaju uvjete za njihovo korištenje u okviru sustava Zajednice tijekom razdoblja od 2008. do 2012. godine.

▼M4

Do 31. ožujka 2015. nadležno tijelo takve zamjene obavlja na zahtjev.

3. Ako količine jedinica CER i ERU koje su države članice odobrile operaterima postrojenja ili operatorima zrakoplova za korištenje u razdoblju od 2008. do 2012. ne budu iskorištene u potpunosti ili ako im je u skladu sa stavkom 8. odobreno pravo na korištenje jedinica emisija, nadležna im tijela odobravaju da jedinice CER i ERU iz projekata registriranih prije 2013., koji su bili izdani za smanjenja emisija od 2013. nadalje, zamijene za emisijske jedinice koje vrijede od 2013. nadalje.

Prvi podstavak vrijedi za jedinice CER i ERU za sve vrste projekata koji ispunjavaju uvjete za korištenje u okviru sustava Zajednice tijekom razdoblja od 2008. do 2012. godine.

4. Ako količine jedinica CER i ERU koje su države članice odobrile operaterima postrojenja ili operatorima zrakoplova za korištenje u razdoblju od 2008. do 2012. ne budu iskorištene u potpunosti ili ako je u skladu sa stavkom 8. odobreno pravo na korištenje jedinica emisija, nadležna im tijela odobravaju da jedinice CER izdane za smanjenja emisija od 2013. godine nadalje zamijene za emisijske jedinice iz novih projekata koji budu započeti od 2013. godine nadalje u najmanje razvijenim zemljama (LDC).

Prvi podstavak primjenjuje se na jedinice CER za sve vrste projekata koji su ispunili uvjete za njihovo korištenje u sustavu Zajednice za razdoblje od 2008. do 2012., sve dok te zemlje ne ratificiraju relevantni sporazum sa Zajednicom ili do 2020., već prema tome što od toga bude prije.

5. Ako količine jedinica CER i ERU koje su države članice odobrile operaterima postrojenja ili operatorima zrakoplova za korištenje u razdoblju od 2008. do 2012. ne budu iskorištene u potpunosti ili ako je u skladu sa stavkom 8. odobreno pravo na korištenje jedinica emisija i u slučaju da pregovori o međunarodnom sporazumu o klimatskim promjenama ne budu zaključeni do 31. prosinca 2009., jedinice emisija iz projekata ili drugih aktivnosti vezanih uz smanjivanje emisija mogu se koristiti u okviru sustava Zajednice u skladu sa sporazumima sklopljenima s trećim zemljama, u kojima su navedene količine jedinica za korištenje. U skladu s takvim sporazumima operateri mogu koristiti jedinice emisija iz projektnih aktivnosti u tim trećim zemljama kako bi ispunili svoje obveze u okviru sustava Zajednice.

6. U sporazumima navedenima u stavku 5. mora se predvidjeti korištenje jedinica emisija u sustavu Zajednice iz projekata koji ispunjavaju uvjete za korištenje u sustavu Zajednice tijekom razdoblja od 2008. do 2012., uključujući tehnologije koje koriste obnovljive izvore energije i energetske učinkovitost, i koji promiču prijenos tehnologija i održivi razvoj. Takvim se sporazumom isto tako može utvrditi korištenje jedinica emisija iz projekata u kojima je korištena osnovica ispod razine besplatne dodjele emisijskih jedinica u okviru mjera iz članka 10.a ili ispod razina koje zahtijeva zakonodavstvo Zajednice.

7. Nakon postizanja međunarodnog sporazuma o klimatskim promjenama od 1. siječnja 2013. u sustav Zajednice prihvaćaju se samo jedinice emisija iz projekata iz trećih zemalja koje su ratificirale sporazum.

▼ M4

8. Svim postojećim operaterima dopušteno je tijekom razdoblja od 2008. do 2020. koristiti jedinice emisija do količine koja im je bila odobrena za razdoblje od 2008. do 2012. ili do količine koja odgovara postotku, ne manjem od 11 %, količine koja im je dodijeljena u razdoblju od 2008. do 2012. godine, već prema tomu koji je viši.

Operateri mogu koristiti jedinice emisija iznad 11 % predviđenih u prvom podstavku do određenog iznosa koji u kombinaciji s besplatno dodijeljenim emisijskim jedinicama u razdoblju od 2008. do 2012. i ukupnim pravima na jedinice emisija iz projekata odgovara određenom postotku njihovih verificiranih emisija u razdoblju od 2005. do 2007.

Novi sudionici, uključujući nove sudionike u razdoblju od 2008. do 2012. koji nisu dobili ni besplatne emisijske jedinice ni pravo na korištenje jedinica CER i ERU u razdoblju od 2008. do 2012., kao i novi sektori, mogu koristiti jedinice emisija do količine koja odgovara postotku, ne manjem od 4,5 %, njihovih verificiranih emisija tijekom razdoblja od 2013. do 2020. Operateri zrakoplova mogu koristiti jedinice emisija do iznosa koji odgovara postotku, ne manjem od 1,5 %, njihovih verificiranih emisija tijekom razdoblja od 2013. do 2020.

Donose se nove mjere za utvrđivanje točnih postotaka koji se primjenjuju u skladu s prvim, drugim i trećim podstavkom. Najmanje trećina dodatnog iznosa koji se raspodjeljuju postojećim operaterima povrh prvog postotka iz prvog podstavka raspodjeljuju se operaterima koji su u kombiniranom prosjeku imali najmanju količinu besplatno dodijeljenih emisijskih jedinica i prava na korištenje jedinica emisija iz projekata u razdoblju od 2008. do 2012.

Te mjere osiguravaju da ukupno dopušteno korištenje jedinica emisija ne premaši 50 % smanjenja na razini Zajednice ispod razina iz 2005. u postojećim sektorima u okviru sustava Zajednice tijekom razdoblja od 2008. do 2020. i 50 % smanjenja na razini Zajednice ispod razina iz 2005. u novim sektorima i zrakoplovstvu tijekom razdoblja od datuma njihovog uključenja u sustav Zajednice do 2020.

Te mjere, namijenjene za izmjenu nebitnih elemenata ove Direktive njezinim dopunjavanjem, usvajaju se u skladu s regulatornim postupkom s kontrolom iz članka 23. stavka 3.

9. Od 1. siječnja 2013. mogu se primjenjivati mjere za smanjivanje korištenja određenih jedinica emisija iz nekih vrsta projekata.

U okviru tih mjera utvrđuju se i datum od kojeg korištenje jedinica emisija iz stavaka 1. do 4. mora biti u skladu s tim mjerama. Taj se datum određuje na najranije šest mjeseci od donošenja navedenih mjera ili najkasnije tri godine od njihovog donošenja.

Te mjere, namijenjene za izmjenu nebitnih elemenata ove Direktive njezinim dopunjavanjem, usvajaju se u skladu s regulatornim postupkom s kontrolom navedenim u članku 23. stavku 3. Komisija razmatra mogućnost da Odboru podnese nacrt mjera koje treba poduzeti u slučajevima kada to zahtijeva država članica.

▼ **M1***Članak 11.b***Projektne aktivnosti**

1. Države članice poduzimaju sve potrebne mjere kako bi osigurale da referentne vrijednosti za usporedbu projektnih aktivnosti, prema definicijama iz naknadnih odluka usvojenih na temelju UNFCCC-a ili Kyotskog protokola, koje se poduzimaju u državama koje su s Unijom potpisale Ugovor o pristupanju budu u potpunosti usklađene s pravnom stečevinom, uključujući privremena odstupanja navedena u Ugovoru o pristupanju.

▼ **M4**

Zajednica i njezine države članice odobravaju projektne aktivnosti samo ako svi sudionici u projektu imaju sjedište u zemlji koja je sklopila međunarodni sporazum u vezi s takvim projektima, odnosno u zemlji, ili saveznom ili regionalnom entitetu koji je povezan sa sustavom Zajednice u skladu s člankom 25.

▼ **M1**

2. Osim prema odredbama iz stavaka 3. i 4., države članice koje su domaćini projektnih aktivnosti osiguravaju da se jedinice ERU i CER ne izdaju za smanjenja ili ograničenja emisija stakleničkih plinova iz ► **M2** aktivnosti koje su obuhvaćene ◀ ovom Direktivom.

3. Do 31. prosinca 2012., za aktivnosti projektnih mehanizama zajedničke provedbe (JI) i čistoga razvoja (CDM) kojima se emisije postrojenja koja su obuhvaćena ovom Direktivom smanjuju ili ograničavaju neposredno, jedinice ERU i CER moguće je izdati samo ako se za to postrojenje poništi jednak broj emisijskih jedinica.

4. Do 31. prosinca 2012., za aktivnosti projektnih mehanizama zajedničke provedbe (JI) i čistoga razvoja (CDM) kojima se razina emisije postrojenja koja su obuhvaćena ovom Direktivom posredno smanjuje ili ograničava, jedinice ERU i CER moguće je izdati samo ako se u nacionalnom registru te države članice poništi jednak broj emisijskih jedinica koje proizlaze iz jedinica ERU ili CER.

5. Država članica koja ovlasti privatna ili javna tijela za sudjelovanje u projektnim aktivnostima, ostaje odgovorna za ispunjavanje svojih obveza prema Konvenciji i Kyotskom protokolu i osigurava da to sudjelovanje bude usklađeno s relevantnim smjericama, modalitetima i postupcima koji su usvojeni prema UNFCCC ili Kyotskom protokolu.

6. Kad se radi o projektnim aktivnostima proizvodnje hidro-električne energije kapaciteta preko 20 MW, kod odobravanja takvih projekata, države članice osiguravaju da će se tijekom odvijanja tih projektnih aktivnosti poštovati relevantni međunarodni kriteriji i smjernice, uključujući i one sadržane u izvješću iz studenoga 2000. Svjetske komisije za brane pod naslovom „Brane i razvoj – novi okvir za donošenje odluka”.

▼ M3

7. Odredbe za provedbu stavaka 3. i 4., posebno u vezi s izbjegavanjem dvostrukog računanja, Komisija usvaja u skladu s regulatornim postupkom iz članka 23. stavka 2. Komisija usvaja odredbe o provedbi stavka 5. ovog članka u slučaju kada stranka domaćin zadovoljava sve zahtjeve za aktivnosti iz projekta zajedničke provedbe. Te mjere, namijenjene izmjeni elemenata ove Direktive koji nisu ključni između ostalog dopunjujući je, usvajaju se u skladu s regulatornim postupkom s kontrolom iz članka 23. stavka 3.

▼ B*Članak 12.***Prijenos, predaja i poništavanje emisijskih jedinica**

1. Države članice osiguravaju da se emisijske jedinice mogu prenositi između:

- a) osoba unutar Zajednice;
- b) osoba unutar Zajednice i osoba u trećim zemljama, ako su takve emisijske jedinice priznate u skladu s postupkom iz članka 25. bez drugih ograničenja osim onih koje sadrži ova Direktiva ili koja su donesena na temelju njezinih odredbi.

▼ M4

1.a. Komisija do 31. prosinca 2010. ispituje je li tržište emisijskih jedinica dovoljno zaštićeno od nezakonite kupoprodaje na temelju povlaštenih informacija i manipulacije tržišta te prema potrebi daje prijedloge u pogledu osiguravanja takve zaštite. Relevantne odredbe Direktive 2003/6/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 28. siječnja 2003. o nezakonitoj kupoprodaji dionica i manipuliranju tržištem (zlorabom tržišta) ⁽¹⁾ mogu se primjenjivati sa svim odgovarajućim prilagodbama potrebnima za njihovo korištenje u robnoj trgovini.

▼ B

2. Države članice osiguravaju da emisijske jedinice koje je izdalo nadležno tijelo druge države članice budu priznate u svrhu ► **M2** ispunjavanja obveza operatera zrakoplova u skladu sa stavkom 2.a ili ◀ ispunjavanja obveza operatera iz stavka 3.

▼ M2

2.a. Nadležne države članice osiguravaju da do 30. travnja svake godine svaki operater zrakoplova preda broj emisijskih jedinica jednak ukupnim emisijama u prethodnoj kalendarskoj godini iz zrakoplovnih djelatnosti navedenih u Prilogu I. koje obavlja taj operater, verificiranim u skladu s člankom 15. Države članice moraju se pobrinuti da emisijske jedinice predane u skladu s ovim stavkom budu nakon toga poništene.

3. Države članice osiguravaju da do 30. travnja svake godine svaki operater postrojenja preda broj emisijskih jedinica, osim onih izdanih u skladu s poglavljem II., jednak ukupnim emisijama u prethodnoj kalendarskoj godini iz toga postrojenja, verificiranih u skladu s člankom 15., te da one nakon toga budu poništene.

⁽¹⁾ SL L 96, 12.4.2003., str. 16.

▼M4

3.a. Obveza predaje emisijskih jedinica ne odnosi se na emisije koje su verificirane kao uhvaćene i transportirane u prostor za stalno skladištenje, za koji postoji važeća dozvola u skladu s Direktivom 2009/31/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2009. o geološkom skladištenju ugljikovog dioksida ⁽¹⁾.

▼B

4. Države članice poduzimaju potrebne korake da bi osigurale da emisijske jedinice u bilo koje vrijeme budu poništene na zahtjev osobe koja ih posjeduje.

▼M4

5. Stavci 1. i 2. primjenjuju se ne dovodeći u pitanje članak 10.c.

*Članak 13.***Valjanost emisijskih jedinica**

1. Emisijske jedinice koje se izdaju od 1. siječnja 2013. nadalje vrijede za emisije tijekom razdoblja od osam godina, počevši od 1. siječnja 2013.

2. Četiri mjeseca nakon početka svakog razdoblja koje se spominje u stavku 1. nadležno tijelo poništava emisijske jedinice koje više ne vrijede i koje nisu predane i poništene u skladu s člankom 12.

Države članice osobama izdaju emisijske jedinice za tekuće razdoblje u zamjenu za emisijske jedinice koje te osobe imaju i koje su poništene u skladu s prvim podstavkom.

*Članak 14.***Praćenje i izvješćivanje o emisijama**

1. Do 31. prosinca 2011. Komisija donosi uredbu o praćenju i izvješćivanju o emisijama koje proizlaze iz djelatnosti navedenih u Prilogu I. i, gdje je to relevantno, o dostavi podataka o tim djelatnostima te o praćenju i dostavi podataka o tonskim kilometrima za primjenu u skladu s člancima 3.e ili 3.f, koja se temelji na načelima praćenja i izvješćivanja utvrđenima u Prilogu IV. i u kojoj se u okviru zahtjeva u pogledu praćenja i izvješćivanja o emisijama stakleničkih plinova navodi potencijal svakoga od tih plinova za globalno zagrijavanje.

Ta mjera, namijenjena za izmjenu nebitnih elemenata ove Direktive njezinim dopunjavanjem, usvaja se u skladu s regulatornim postupkom s kontrolom navedenim u članku 23. stavku 3.

2. U uredbi iz stavka 1. uzimaju se u obzir najtočniji i najnoviji raspoloživi znanstveni dokazi, posebno oni od strane IPCC-a, a mogu se navesti i zahtjevi za operatere u pogledu izvješćivanja o emisijama vezanima uz proizvodnju robe u energetski intenzivnim industrijama koje mogu podlijegati međunarodnom tržišnom natjecanju. U toj uredbi može se isto tako zahtijevati da te informacije podliježu nezavisnoj verifikaciji.

⁽¹⁾ SL L 140, 5.6.2009., str. 114.

▼ M4

Ti zahtjevi mogu uključivati izvješćivanje o razinama emisija pri proizvodnji električne energije, na koje se primjenjuje sustav Zajednice povezan s proizvodnjom takve robe.

3. Države članice moraju osigurati da svaki operater postrojenja ili operator zrakoplova prati i nadležno tijelo izvješćuje o emisijama ispuštenim tijekom svake kalendarske godine iz predmetnog postrojenja, odnosno od 1. siječnja 2010., iz zrakoplova kojima upravlja, po isteku te godine, u skladu s uredbom navedenom u stavku 1.

4. Uredba navedena u stavku 1. može uključivati zahtjeve u pogledu korištenja automatiziranih sustava i oblika razmjene podataka radi usklađivanja komunikacije vezane uz planove praćenja, godišnja izvješća o emisijama i djelatnostima u vezi s verifikacijom između operatera, verifikatora i nadležnih tijela.

▼ M2*Članak 15.***▼ M4****Verifikacija i akreditacija****▼ M2**

Države članice osiguravaju da izvješća koja podnesu operateri i operateri zrakoplova u skladu s člankom 14. stavkom 3. budu verificirane u skladu s kriterijima utvrđenima u Prilogu V. i svim detaljnim odredbama koje Komisija donese u skladu s ovim člankom te da nadležno tijelo bude o tome obaviješteno.

Države članice osiguravaju da operater zrakoplova čije izvješće ne bude verificirano kao zadovoljavajuće do 31. ožujka svake godine za emisije iz prethodne godine, u skladu s kriterijima utvrđenima u Prilogu V. i svim detaljnim odredbama koje Komisija donese u skladu s ovim člankom, ne može dalje prenositi emisijske jedinice dok prijava toga operatera ili operatera zrakoplova ne bude verificirana kao zadovoljavajuća.

Komisija može donositi detaljne odredbe za verifikaciju prijave u skladu s člankom 14. stavkom 3. i zahtjeva u skladu s člancima 3.e i 3.f koje podnose operateri zrakoplova, uključujući i postupke za verifikaciju koje trebaju koristiti verifikatori, u skladu s regulatornim postupkom iz članka 23. stavka 2.

▼ M4

Do 31. prosinca 2011. Komisija donosi uredbu o verifikaciji izvješća o emisijama koja se temelji na načelima navedenima u Prilogu V. te o akreditaciji i nadzoru verifikatora. U njoj se navode uvjeti za akreditaciju i ukidanje akreditacije, za međusobno priznavanje te, prema potrebi, za međusobno ocjenjivanje akreditacijskih tijela.

Ta mjera, namijenjena za izmjenu nebitnih elemenata ove Direktive njezinim dopunjavanjem, usvaja se u skladu s regulatornim postupkom s kontrolom koji je naveden u članku 23. stavku 3.

▼ **M4***Članak 15.a***Otkrivanje informacija i poslovna tajna**

Države članice i Komisija osiguravaju da se sve odluke i izvješća vezana uz količinu i dodjelu emisijskih jedinica te za praćenje, izvješćivanje i verifikaciju emisija odmah obznanjuju na ispravan način koji osigurava nediskriminirajući pristup.

Informacije koje su poslovna tajna ne smiju se obznanjivati drugim osobama ili tijelima, osim na temelju važećih zakona i drugih propisa.

▼ **B***Članak 16.***Kazne**

1. Države članice donose pravila o kaznama primjenjivima na kršenje nacionalnih odredbi donesenih u skladu s ovom Direktivom i poduzimaju sve potrebne mjere da bi osigurale da se ta pravila primjenjuju. Propisane kazne moraju biti učinkovite, razmjerne i moraju odvraćati od kršenja. Države članice o tim odredbama obavješćuju Komisiju ► **M2** ————— ◀ a obavješćuju je bez odlaganja i o svim daljnjim izmjenama koje na njih utječu.

▼ **M2**

2. Države članice osiguravaju da imena operatera i operatera zrakoplova koji krše zahtjeve za predaju dovoljnog broja emisijskih jedinica u skladu s ovom Direktivom budu objavljena.

3. Države članice osiguravaju da svaki operater ili operater zrakoplova koji do 30. travnja svake godine ne preda dovoljan broj emisijskih jedinica za pokrivanje svojih emisija tijekom prethodne godine, bude dužan platiti kaznu za prekomjerne emisije. Kazna za prekomjerne emisije iznosi EUR 100 za svaku emitiranu tonu ekvivalenta ugljikovog dioksida za koju operater ili operater zrakoplova nije predao emisijske jedinice. Plaćanje kazne za prekomjerne emisije ne oslobađa operatera ili operatera zrakoplova od obveze da preda iznos emisijskih jedinica jednak tim prekomjernim emisijama kad predaje emisijske jedinice za sljedeću kalendarsku godinu.

▼ **M4**

4. Kazne za prekomjerne emisije vezane uz emisijske jedinice izdane od 1. siječnja 2013. nadalje povećavaju se u skladu s europskim indeksom potrošačkih cijena.

▼ **M2**

5. U slučaju da operater zrakoplova ne ispunji zahtjeve iz ove Direktive i kad druge izvršne mjere ne osiguraju ispunjavanje tih zahtjeva, država članica koja je za njega nadležna može zatražiti od Komisije da donese odluku o nametanju zabrane poslovanja predmetnom operateru zrakoplova.

6. Svaki zahtjev nadležne države članice u skladu sa stavkom 5. mora uključivati:

(a) dokaz da operater zrakoplova nije ispunio svoje obveze u skladu s ovom Direktivom;

▼ **M2**

- (b) pojedivosti o izvršnim mjerama koje je poduzela ta država članica;
- (c) obrazloženje za nametanje zabrane poslovanja na razini Zajednice; i
- (d) preporuku za obim zabrane poslovanja na razini Zajednice i sve uvjete koje bi trebalo primijeniti.

7. Kada se zahtjevi poput onih spomenutih u stavku 5. upute Komisiji, Komisija mora o tome obavijestiti druge države članice preko njihovih predstavnika u Odboru iz članka 23. stavka 1. u skladu s pravilima postupka Odbora.

8. Ako to bude primjereno i izvedivo, prije donošenja odluke na temelju zahtjeva u skladu sa stavkom 5. konzultiraju se tijela nadležna za regulatorni nadzor nad predmetnim operaterom zrakoplova. Kad god je moguće, konzultacije zajednički obavljaju Komisija i države članice.

9. Kad Komisija razmatra mogućnost donošenja odluke na temelju zahtjeva u skladu sa stavkom 5., predmetnom operateru zrakoplova mora priopćiti bitne činjenice i razloge koji čine osnovu za donošenje takve odluke. Predmetni operater zrakoplova ima mogućnost Komisiji dostaviti svoje primjedbe u pisanom obliku u roku od 10 radnih dana od datuma priopćenja.

10. U skladu s regulatornim postupkom spomenutim u članku 23. stavku 2., Komisija može na zahtjev države članice donijeti odluku i nametnuti zabranu poslovanja predmetnom operateru zrakoplova.

11. Svaka država članica na svojem državnom području provodi sve odluke donesene u skladu sa stavkom 10. O svim mjerama poduzetima za provođenje tih odluka obavještava Komisiju.

12. Detaljna pravila o postupcima spomenutima u ovom članku utvrđuju se prema potrebi. Mjere predviđene za izmjenu nebitnih elemenata ove Direktive njezinim dopunjavanjem donose se u skladu s regulatornim postupkom s kontrolom iz članka 23. stavka 3.

▼ **M1***Članak 17.***Pristup informacijama**

Odluke koje se odnose na dodjelu emisijskih jedinica, informacije o projektnim aktivnostima u kojima države članice sudjeluju ili ovlašćuju za sudjelovanje privatna ili javna tijela te izvješća o emisijama koja se zahtijevaju u dozvolama za emisije stakleničkih plinova, a drže ih nadležna tijela, stavljaju se na raspolaganje javnosti u skladu s Direktivom 2003/4/EZ.

▼ B*Članak 18.***Nadležno tijelo**

Države članice poduzimaju potrebne administrativne mjere, uključujući imenovanje odgovarajućeg nadležnog tijela ili više njih, da bi osigurale provedbu pravila iz ove Direktive. U slučajevima kada se odredi više od jednog nadležnog tijela, rad tih tijela, u skladu s ovom Direktivom, mora biti koordiniran.

▼ M1

Države članice posebno osiguravaju koordinaciju između osobe ili tijela koje su sa svoje strane odredile ključnim za odobrenje projektnih aktivnosti prema članku 6. stavku 1. točki (a) Kyotskog protokola i svojega nadležnog tijela određenoga za provedbu članka 12. Kyotskog protokola, koji su oboje postavljeni u skladu s naknadnim odlukama usvojenima u skladu s UNFCCC-om ili Kyotskim protokolom.

▼ M2*Članak 18.a***Nadležna država članica**

1. Nadležna država članica za operatera zrakoplova je:
 - (a) država članica koja je tom operateru zrakoplova izdala poslovnu dozvolu, kad se radi o operateru zrakoplova s važećom poslovnom dozvolom koju mu je država članica izdala u skladu s odredbama Uredbe Vijeća (EEZ) br. 2407/92 od 23. srpnja 1992. o licenciranju zračnih prijevoznika ⁽¹⁾ i
 - (b) u svim ostalim slučajevima, država članica s najvećim procijenjenim pripisanim emisijama iz zrakoplovstva ispuštenih tijekom letova koje je taj operater zrakoplova obavio u baznoj godini.
2. Ako se u prve dvije godine bilo kojega razdoblja iz članka 3.c nijedna od pripisanih zrakoplovnih emisija iz letova koje obavi operater zrakoplova iz stavka 1. točke (b) ovog članka ne pripíše državi članici koja je za njega nadležna, taj se operater zrakoplova za sljedeće razdoblje prebacuje pod nadležnost druge države članice. Nova nadležna država članica jest država članica s najvećim procijenjenim pripisanim zrakoplovnim emisijama iz letova koje je taj operater zrakoplova obavio tijekom prve dvije godine prethodnog razdoblja.
3. Na temelju najboljih raspoloživih informacija, Komisija će:
 - (a) prije 1. veljače 2009. objaviti popis operatera zrakoplova koji su 1. siječnja 2006. ili nakon toga obavljali zrakoplovne djelatnosti navedene u Prilogu I., u kojem za svakog operatera zrakoplova navodi nadležnu državu članicu u skladu sa stavkom 1.; i
 - (b) prije 1. veljače svake sljedeće godine ažurirati popis, dodajući operatere zrakoplova koji su naknadno obavljali zrakoplovne djelatnosti navedene u Prilogu I.

⁽¹⁾ SL L 240, 24.8.1992., str. 1.

▼ M2

4. U skladu s regulatornim postupkom iz članka 23. stavka 2. Komisija može razviti smjernice za upravljanje operaterima u skladu s ovom Direktivom, po kojima će se ravnati nadležne države članice.

5. U smislu stavka 1., „bazna godina” za operatera koji je u Zajednici počeo poslovati nakon 1. siječnja 2006. znači prvu kalendarsku godinu poslovanja, a u svim drugim slučajevima znači kalendarsku godinu koja započinje 1. siječnja 2006.

*Članak 18.b***Pomoć Eurocontrola**

Za potrebe ispunjavanja svojih obveza u skladu s člankom 3.c stavkom 4. i člankom 18.a, Komisija može zatražiti pomoć Eurocontrola ili neke druge relevantne organizacije i u tu svrhu s njima sklopiti odgovarajuće sporazume.

▼ B*Članak 19.***Registri****▼ M4**

1. Emisijske jedinice izdane od 1. siječnja 2012. nadalje vode se u Registru Zajednice za provedbu postupaka povezanih s održavanjem računa otvorenih u državi članici te s dodjelom, predavanjem i poništavanjem emisijskih jedinica u skladu s Uredbom Komisije iz stavka 3.

Svaka država članica može provoditi postupke odobrene u skladu s UNFCCC-om ili Kyotskim protokolom.

▼ B

2. Bilo koja osoba može držati emisijske jedinice. Registar je dostupan javnosti i sadržava odvojene račune za bilježenje emisijskih jedinica koje drži pojedina osoba, koja izdaje ili prenosi ili kojoj se izdaju ili prenose emisijske jedinice.

▼ M3

3. U svrhu provođenja ove Direktive, Komisija usvaja Uredbu o standardiziranom i zaštićenom sustavu registara u obliku standardiziranih elektroničkih baza podataka koje sadržavaju zajedničke elemente podataka, kako bi se omogućilo evidentiranje izdavanja, posjedovanja, prijenosa i otkazivanja jedinica, kako bi se omogućio javni pristup i, prema potrebi, povjerljivost podataka i onemogućio prijenos koji nije kompatibilan s obvezama proizašlim iz Kyotskog protokola. Ta Uredba isto tako uključuje i odredbe u vezi s uporabom i identifikacijom ovjerenog smanjenja emisija i jedinica smanjenja emisije unutar programa Zajednice te praćenje razine takve uporabe. Te mjere, namijenjene izmjeni elemenata ove Direktive koji nisu ključni dopunjujući je, usvajaju se u skladu s regulatornim postupkom s kontrolom iz članka 23. stavka 3.

▼ M4

4. Uredba iz stavka 3. sadržava odgovarajuće modalitete za Registar Zajednice, za poduzimanje transakcija i drugih postupaka za provedbu dogovora koji se spominju u članku 25. stavku 1.b. Ta uredba također obuhvaća postupke za izmjene i izvanredno upravljanje Registrom Zajednice u vezi s pitanjima iz stavka 1. ovog članka. Ona mora sadržavati odgovarajuće modalitete kako bi registar Zajednice mogao osigurati da inicijative država članica koje se odnose na poboljšanje učinkovitosti, upravljanje administrativnim troškovima i mjere kontrole kvalitete budu moguće.

▼ B*Članak 20.***Središnji administrator**

1. Komisija određuje središnjeg administratora za vođenje neovisnog dnevnika transakcija i bilježenje izdavanja, prijenosa i poništenja emisijskih jedinica.
2. Središnji administrator automatski provjerava svaku transakciju u registrima kroz neovisnu evidenciju transakcija da bi osigurao da ne bude nepravilnosti u izdavanju, prijenosu i poništenju emisijskih jedinica.
3. Ako se tijekom automatske provjere otkriju nepravilnosti, središnji administrator obavješćuje dotičnu državu članicu ili države članice koje ne registriraju predmetnu transakciju ili bilo koju daljnju transakciju vezanu uz dotične emisijske jedinice dok se ne otklone nepravilnosti.

*Članak 21.***Izvješćivanje država članica**

1. Svake godine države članice Komisiji podnose izvješće o primjeni ove Direktive. ► **M4** U tom izvješću posebna se pozornost posvećuje dodjeli emisijskih jedinica, radu registara, primjeni mjera za provedbu praćenja i izvješćivanja, verifikacije i akreditacije te pitanjima vezanima uz usklađenost s ovom Direktivom te za eventualni fiskalni tretman emisijskih jedinica. ◀ Prvo se izvješće šalje Komisiji do 30. lipnja 2005. Izvješće se izrađuje na temelju upitnika ili nacрта Komisije u skladu s postupkom iz članka 6. Direktive 91/692/EEZ. Upitnik ili nacrt šalju se državama članicama najkasnije šest mjeseci prije isteka roka za predaju prvog izvješća.
2. Na temelju izvješća iz stavka 1. Komisija objavljuje izvješće o primjeni ove Direktive u roku od tri mjeseca nakon što primi izvješća od država članica.

▼ M4

3. Komisija organizira razmjenu informacija između nadležnih tijela država članica o promjenama vezanima uz izdavanje emisijskih jedinica, korištenje jedinica ERU i CER u okviru sustava Zajednice, rad registara, praćenje, izvješćivanje, verifikaciju, akreditaciju, informacijske tehnologije i usklađenost s ovom Direktivom.

▼ **M1***Članak 21.a***Potporna aktivnostima za povećanje kapaciteta**

U skladu s UNFCCC-om, Kyotskim protokolom i svakom od naknadnih odluka koje su usvojene za njihovu provedbu, Komisija i države članice nastoje pružiti potporu aktivnostima za povećanje kapaciteta u zemljama u razvoju i zemljama u tranziciji, kako bi im pomogle u potpunosti iskoristiti mehanizam zajedničke provedbe i mehanizam čistog razvoja na način koji podupire njihove strategije održivog razvoja i olakšale sudjelovanje tijela u izradi i provedbi projekata iz mehanizma zajedničke provedbe i mehanizma čistog razvoja.

▼ **M4***Članak 22.***Izmjene priloga**

Prilozi ovoj Direktivi, uz izuzetak priloge I., II.a i II.b, mogu se mijenjati na temelju izvješća predviđenih člankom 21. i iskustava stečenih primjenom ove Direktive. Prilozi IV. i V. mogu se mijenjati s ciljem poboljšanja praćenja, izvješćivanja i verifikacije emisija.

Te mjere, namijenjene za izmjenu nebitnih elemenata ove Direktive njezinim dopunjavanjem, usvajaju se u skladu s regulatornim postupkom s kontrolom naveden u članku 23. stavku 3.

▼ **B***Članak 23.***Odbor**

1. Komisiji pomaže odbor uspostavljen u skladu s odredbama članka 8. Odluke 93/389/EEZ.

2. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuju se članci 5. i 7. Odluke 1999/468/EZ, uzimajući u obzir odredbe članka 8. Odluke.

Razdoblje iz članka 5. stavka 6. Odluke 1999/468/EZ utvrđuje se na tri mjeseca.

▼ **M3**

3. Prilikom upućivanja na ovaj stavak primjenjuje se članak 5.a stavci 1. do 4. i članak 7. Odluke 1999/468/EZ, uzimajući u obzir odredbe njezinog članka 8.

▼ **M4**

4. Prilikom upućivanja na ovaj stavak primjenjuju se članci 4. i 7. Odluke 1999/468/EZ, uzimajući u obzir odredbe njezinog članka 8.

▼ **M4***Članak 24.***Postupci za jednostrano uključivanje dodatnih djelatnosti i plinova**

1. Od 2008. države članice mogu primjenjivati trgovanje emisijskim jedinicama u skladu s ovom Direktivom za djelatnosti i stakleničke plinove koji nisu navedeni u Prilogu I., uzimajući u obzir sve relevantne kriterije, posebno učinke na unutarnje tržište, potencijalno narušavanje tržišnog natjecanja, okolišni integritet sustava Zajednice i pouzdanost planiranog sustava praćenja i izvješćivanja, pod uvjetom da Komisija uključivanje takvih djelatnosti i stakleničkih plinova odobri:

- (a) u skladu s regulatornim postupkom iz članka 23. stavka 2. ako se uključivanje odnosi na postrojenja koja nisu obuhvaćena Prilogom I.; ili
- (b) u skladu s regulatornim postupkom s kontrolom navedenom u članku 23. stavku 3. ako se uključivanje odnosi na djelatnosti i stakleničke plinove koji nisu navedeni u Prilogu I. Te su mjere namijenjene za izmjenu nebitnih elemenata ove Direktive njezinim dopunjavanjem.

2. Kad se uključivanje dodatnih djelatnosti i plinova odobri, Komisija može istodobno odobriti izdavanje dodatnih emisijskih jedinica i ovlastiti druge države članice za uključivanje tih dodatnih djelatnosti i plinova.

3. Na inicijativu Komisije ili na zahtjev neke države članice može se donijeti odredba o praćenju i izvješćivanju o emisijama vezanima uz djelatnosti, postrojenja i stakleničke plinove koji nisu navedeni kao kombinacija u Prilogu I. ako to praćenje i izvješćivanje mogu biti obavljani s dovoljnom točnošću.

Ta mjera, namijenjena za izmjenu nebitnih elemenata ove Direktive njezinim dopunjavanjem usvaja se u skladu s regulatornim postupkom s kontrolom navedenom u članku 23. stavku 3.

*Članak 24.a***Usklađena pravila za projekte koji smanjuju emisije**

1. Uz uključivanja predviđena člankom 24. mogu se donijeti i provedbene mjere za izdavanje emisijskih jedinica ili jedinica emisija vezanih uz projekte kojima upravljaju države članice i koji smanjuju emisije stakleničkih plinova koje nisu obuhvaćene sustavom Zajednice.

Te mjere, namijenjene za izmjenu nebitnih elemenata ove Direktive njezinim dopunjavanjem, usvajaju se u skladu s regulatornim postupkom s kontrolom navedenom u članku 23. stavku 3.

Takve mjere ne smiju imati za posljedicu dvostruko brojanje smanjenja emisija niti ometati poduzimanje drugih mjera u okviru politike smanjivanja emisija koje nisu obuhvaćene sustavom Zajednice. Mjere se donose samo u slučajevima kad te emisije nije moguće uključiti u skladu s člankom 24., a pri sljedećem preispitivanju sustava Zajednice razmatra se usklađivanje obuhvaćenosti tih emisija u cijeloj Zajednici.

▼ M4

2. Mogu se donijeti provedbene mjere za utvrđivanje pojedinosti o odobravanju jedinica emisija vezanih uz projekte na razini Zajednice koji se spominju u stavku 1.

Te mjere, namijenjene za izmjenu nebitnih elemenata ove Direktive njezinim dopunjavanjem, usvajaju se u skladu s regulatornim postupkom s kontrolom koji se spominje u članku 23. stavku 3.

3. Država članica može odbiti izdati emisijske jedinice ili jedinice emisija za određene vrste projekata koji smanjuju emisije stakleničkih plinova na njezinom teritoriju.

Takvi se projekti provode na temelju suglasnosti države članice u kojoj se projekt odvija.

▼ B*Članak 25.***Veze s ostalim sustavima trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova**

1. Potrebno je sklopiti sporazume s trećim zemljama utvrđenima u Prilogu B Kyotskom protokolu, koje su ratificirale Protokol, u svrhu uzajamnog priznavanja emisijskih jedinica između sustava Zajednice i drugih sustava trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova, u skladu s pravilima iz članka 300. Ugovora.

▼ M4

1.a. Mogu se sklopiti sporazumi o međusobnom priznavanju emisijskih jedinica između sustava Zajednice i sukladnih obveznih sustava trgovanja emisijama stakleničkih plinova, koji imaju utvrđena ograničenja apsolutnih emisija u drugim zemljama, odnosno saveznim ili regionalnim entitetima.

1.b. S trećim zemljama, odnosno sa saveznim ili regionalnim entitetima, mogu se sklopiti neobvezujući sporazumi o administrativnoj i tehničkoj koordinaciji u vezi s emisijskim jedinicama u sustavu Zajednice ili drugim obveznim sustavima za trgovanje emisijama stakleničkih plinova koji imaju utvrđena ograničenja apsolutnih emisija.

▼ M3

2. U slučaju kada je sklopljen sporazum iz stavka 1., Komisija može usvojiti sve potrebne odredbe u vezi s uzajamnim priznavanjem emisijskih jedinica stakleničkih plinova na temelju tog sporazuma. Te mjere, namijenjene izmjeni elemenata ove Direktive koji nisu ključni dopunjujući je, usvajaju se u skladu s regulatornim postupkom s kontrolom iz članka 23. stavka 3.

▼ M2*Članak 25.a***Mjere trećih zemalja za smanjivanje utjecaja zrakoplovstva na klimatske promjene**

1. Ako treća zemlja donese mjere za smanjivanje utjecaja koji na klimatske promjene imaju letovi s polijetanjem iz te zemlje i slijetanjem u Zajednici, Komisija nakon savjetovanja s tom trećom zemljom i s državama članicama u okviru Odbora spomenutog u članku 23. stavku 1. razmatra postojeće mogućnosti za osiguravanje optimalne interakcije između sustava Zajednice i mjera te zemlje.

▼M2

Prema potrebi Komisija može donijeti izmjene koje omogućuju isključivanje dolaznih letova iz predmetne treće zemlje iz zrakoplovnih djelatnosti navedenih u Prilogu I., ili na temelju kojih se mogu napraviti izmjene popisa zrakoplovnih djelatnosti iz Priloga I. koje se zahtijevaju na temelju nekog sporazuma u skladu s četvrtim podstavkom. Te mjere, predviđene za izmjenu nebitnih elemenata ove Direktive, donose se u skladu s regulatornim postupkom s kontrolom iz članka 23. stavka 3.

Komisija može Europskom parlamentu i Vijeću predložiti i bilo kakve druge izmjene ove Direktive.

Isto tako, Komisija može prema potrebi davati preporuke Vijeću za otvaranje pregovora s ciljem zaključivanja sporazuma s predmetnim trećim zemljama, u skladu s člankom 300. stavkom 1. Ugovora.

2. Zajednica i njezine države članice i dalje nastoje postići dogovor o globalnim mjerama za smanjivanje emisija stakleničkih plinova iz zrakoplovstva. U svjetlu takvih dogovora, Komisija razmatra postoji li potreba za izmjenama ove Direktive s obzirom na njezinu primjenu na operatere zrakoplova.

▼B*Članak 26.***Izmjene Direktive 96/61/EZ**

U članku 9. stavku 3. Direktive 96/61/EZ dodaju se sljedeći podstavci:

„Ako su emisije stakleničkog plina iz nekog postrojenja navedene u Prilogu I. Direktivi 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. listopada 2003. o uspostavi sustava trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova unutar Zajednice i o izmjeni Direktive Vijeća 96/61/EZ (*) u vezi s bilo kojom aktivnošću koja se obavlja u tom postrojenju, dozvola ne sadrži graničnu vrijednost emisije za izravnu emisiju tog plina, osim ako je potrebno osigurati da ne dođe do značajnijeg lokalnog onečišćenja.

Za djelatnosti utvrđene u Prilogu I. Direktivi 2003/87/EZ, države članice mogu odlučiti da ne propišu zahtjeve koji se odnose na energetska učinkovitost s obzirom na jedinice za izgaranje ili druge jedinice koje ispuštaju ugljikov dioksid.

Prema potrebi, nadležna tijela izmjenjuju dozvolu ovisno o slučaju.

Tri prethodna podstavka ne primjenjuju se na postrojenja koja su privremeno isključena iz sustava trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkog plina u Zajednici, u skladu s odredbama članka 27. Direktive 2003/87/EZ.

(*) SL L 275, 25.10.2003., str. 32.”

▼ **M4***Članak 27.***Izuzete malih postrojenja koja podliježu jednakim mjerama**

1. Po savjetovanju s operaterom, države članice mogu iz sustava Zajednice isključiti postrojenja koja su nadležno tijelo izvijestila o emisijama manjim od 25 000 tona ekvivalenta ugljikovog dioksida, pri čemu se u njima odvija proces izgaranja i imaju nazivnu ulaznu toplinsku snagu ispod 35 MW, bez emisija iz biomase, tijekom svake od tri godine koje prethode obavijesti iz točke (a) i na koja se primjenjuju mjere za postizanje ekvivalentnog doprinosa smanjenju emisija ako predmetna država članica ispuni sljedeće uvjete:

- (a) ako Komisiju obavijesti o svakom takvom postrojenju, navodeći ekvivalentne mjere kojima se postiže jednaki doprinos smanjenju emisija i koje se primjenjuju na to postrojenje, prije roka za dostavu popisa postrojenja u skladu s člankom 11. stavkom 1., a najkasnije kad taj popis bude dostavljen Komisiji;
- (b) ako potvrdi da je utvrđen postupak praćenja na temelju kojeg se ocjenjuje je li tijekom bilo koje kalendarske godine neko postrojenje emitiralo 25 000 tona ili više ekvivalenta ugljikovog dioksida, ne računajući emisije iz biomase. Države članice mogu u skladu s člankom 14. dopustiti primjenu pojednostavnjenog postupka praćenja, izvješćivanja i verificiranja za postrojenja čije prosječne godišnje verificirane emisije u razdoblju između 2008. i 2010. godine ne prelaze 5 000 tona;
- (c) ako potvrdi, u slučaju da bilo koje postrojenje u bilo kojoj kalendarskoj godini emitira 25 000 tona ili više ekvivalenta ugljikovog dioksida, ne računajući emisije iz biomase, ili u slučaju da mjere za postizanje ekvivalentnog doprinosa smanjenju emisija koje se primjenjuju na postrojenje prestanu važiti, da će to postrojenje ponovno biti uključeno u sustav Zajednice;
- (d) ako informacije navedene u točkama (a), (b) i (c) objavi za javnu raspravu.

Ako poduzmu ekvivalentne mjere, isto se tako mogu izuzeti i bolnice.

2. Ako nakon razdoblja od tri mjeseca od datuma objave za javnu raspravu Komisija unutar daljnjih šest mjeseci ne uloži prigovor, isključenje se smatra odobrenim.

Nakon predaje emisijskih jedinica za razdoblje tijekom kojega je postrojenje u sustavu Zajednice postrojenje se isključuje, a država članica za to postrojenje više ne izdaje besplatne emisijske jedinice u skladu s člankom 10.a.

3. Kad se postrojenje u skladu sa stavkom 1. točkom (c) ponovno uključi u sustav Zajednice, sve emisijske jedinice izdane u skladu s člankom 10.a dodjeljuju se počevši od godine ponovnog uključivanja. Emisijske jedinice izdane tim postrojenjima odbijaju se od količine koju država članica u kojoj se postrojenje nalazi treba prodati na dražbi u skladu s člankom 10. stavkom 2.

▼ **M4**

Sva takva postrojenja ostaju u sustavu Zajednice do kraja razdoblja trgovanja.

4. Za postrojenja koja tijekom razdoblja od 2008. do 2012. nisu bila uključena u sustav Zajednice, mogu se primjenjivati pojednostavnjeni zahtjevi u pogledu praćenja, izvješćivanja i verifikacije za utvrđivanje emisija tijekom tri godine prije obavijesti u skladu sa stavkom 1. točkom (a).

Članak 28.

Prilagodbe primjenjive nakon što Zajednica odobri međunarodni sporazum o klimatskim promjenama

1. U roku od tri mjeseca nakon što Zajednica potpiše međunarodni sporazum o klimatskim promjenama koji do 2020. godine treba dovesti do obveznog smanjenja emisija stakleničkih plinova za više od 20 % u usporedbi s razinama iz 1990., što se odražava i u obvezi smanjenja od 30 % utvrđenoj na zasjedanju Europskog vijeća u ožujku 2007., Komisija podnosi izvješće u kojem ocjenjuje sljedeće elemente:

- (a) vrstu mjera dogovorenih u okviru međunarodnih pregovora, kao i obveze u pogledu smanjenja emisija koja se mogu usporediti sa smanjenjima u okviru Zajednice i na koja su se obvezale druge razvijene zemlje, te obveze gospodarski naprednijih zemalja u razvoju u pogledu odgovarajućeg doprinosa smanjenju emisija, u skladu s njihovim odgovornostima i mogućnostima;
- (b) implikacije međunarodnog sporazuma o klimatskim promjenama i, posljedično, opcije koje su potrebne na razini Zajednice da bi se ostvario pomak na ambicioznije ciljno smanjenje od 30 % na uravnotežen, transparentan i pravedan način, uzimajući u obzir djelatnosti obavljene u prvom obvezujućem razdoblju prema Kyotskom protokolu;
- (c) konkurentnost industrija Zajednice s obzirom na rizike od istjecanja ugljika;
- (d) utjecaj međunarodnog sporazuma o klimatskim promjenama na druge gospodarske sektore unutar Zajednice;
- (e) utjecaj poljoprivrednog sektora Zajednice, uključujući rizik od istjecanja ugljika;
- (f) odgovarajuće modalitete za uključivanje emisija i uklanjanja vezanih uz korištenje zemljišta, prenamjenu korištenja zemljišta i šumarstvo u Zajednici;
- (g) pošumljavanje, ponovno pošumljavanje, sprečavanje odšumljavanja i degradacije šuma u trećim zemljama u slučaju uspostavljanja bilo kakvog sustava u ovom kontekstu koji je međunarodno priznan;
- (h) potrebu za dodatnim politikama i mjerama na razini Zajednice s obzirom na obveze Zajednice i pojedinačnih država članica u pogledu smanjivanja emisija stakleničkih plinova.

▼ M4

2. Na temelju izvješća iz stavka 1. Komisija, prema potrebi, upućuje Europskom parlamentu i Vijeću zakonodavni prijedlog o izmjeni ove Direktive u skladu sa stavkom 1. kako bi nakon što Zajednica odobri međunarodni sporazum o klimatskim promjenama stupila na snagu direktiva o izmjeni s obzirom na ispunjavanje obveza smanjivanja emisija u okviru tog sporazuma.

Takav se prijedlog mora temeljiti na načelima transparentnosti, gospodarske učinkovitosti i isplativosti, kao i pravednosti i solidarnosti pri raspodjeli mjera koje treba poduzeti svaka država članica.

3. Taj prijedlog, prema potrebi omogućava operaterima da uz jedinice emisija predviđene ovom Direktivom koriste jedinice CER i ERU ili neke druge odobrene jedinice emisija iz trećih zemalja koje su ratificirale međunarodni sporazum o klimatskim promjenama.

4. Prijedlog prema potrebi isto tako uključuje sve druge mjere potrebne za postizanje obveznih smanjenja u skladu sa stavkom 1. na transparentan, uravnotežen i pravedan način te posebno uključuje i provedbene mjere putem kojih se operaterima omogućuje korištenje dodatnih vrsta jedinica emisija iz projekata u okviru sustava Zajednice uz one navedene u stavcima 2. do 5. članka 11.a, odnosno kojima se takvim operaterima prema potrebi omogućuje korištenje drugih mehanizama uspostavljenih u okviru međunarodnog sporazuma o klimatskim promjenama.

5. Prijedlog uključuje i odgovarajuće prijelazne i suspenzivne mjere za razdoblje do stupanja na snagu međunarodnog sporazuma o klimatskim promjenama.

▼ M6▼ CI*Članak 28.a*

Odstupanja koja se primjenjuju prije provedbe međunarodnog sporazuma o primjeni jedinstvene globalne tržišno utemeljene mjere do 2020. godine

▼ M6

1. Odstupajući od članka 12. stavka 2.a, članka 14. stavka 3. i članka 16., države članice smatraju zahtjeve utvrđene u tim odredbama ispunjenima i ne poduzimaju nikakve radnje protiv operatora zrakoplova u pogledu:

- (a) svih emisija iz letova u zračne luke smještene u zemljama izvan Europskog gospodarskog prostora (EGP-a) i iz njih svake kalendarske godine od 1. siječnja 2013. do 31. prosinca 2016.;
- (b) svih emisija iz letova između zračne luke smještene u nekoj od najudaljenijih regija u smislu članka 349. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU) i zračne luke smještene u nekoj drugoj regiji EGP-a svake kalendarske godine od 1. siječnja 2013. do 31. prosinca 2016.;

▼ M6

- (c) predaje emisijskih jedinica, u iznosu verificiranih emisija iz 2013. iz letova između zračnih luka smještenih u državama EGP-a, izvedenih do 30. travnja 2015. umjesto 30. travnja 2014., i izvješćivanja o verificiranim emisijama iz 2013. za te letove do 31. ožujka 2015. umjesto 31. ožujka 2014.

Za potrebe članka 11.a, 12. i 14., verificirane emisije iz letova koji ne obuhvaćaju one iz prvog podstavka smatraju se verificiranim emisijama operatora zrakoplova.

2. Odstupajući od članka 3.e stavka 5. i članka 3.f, operatoru zrakoplova za kojeg vrijede odstupanja predviđena u stavku 1. točkama (a) i (b) ovog članka izdaju se besplatne emisijske jedinice u broju umanjenom razmjerno umanjenju obveze predaje predviđene u tim točkama.

Odstupajući od članka 3.f stavka 8., emisijske jedinice koje ne budu raspodijeljene zbog primjene prvog podstavka ovog stavka poništavaju se.

▼ C1

U pogledu djelatnosti u razdoblju od 1. siječnja 2013. do 31. prosinca 2016., države članice objavljuju broj besplatnih zrakoplovnih emisijskih jedinica dodijeljenih svakom operatoru zrakoplova do 1. rujna 2014.

▼ M6

3. Odstupajući od članka 3.d, države članice na dražbi prodaju broj zrakoplovnih emisijskih jedinica umanjen razmjerno umanjenju ukupnog broja izdanih emisijskih jedinica.

4. Odstupajući od članka 3.d. stavka 3., broj emisijskih jedinica koji će svaka država članica ponuditi na dražbi za razdoblje od 1. siječnja 2013. do 31. prosinca 2016. umanjuje se tako da odgovara njezinom udjelu dodijeljenih zrakoplovnih emisija iz letova koji ne podliježu odstupanjima predviđenima u stavku 1. točkama (a) i (b) ovog članka.

5. Odstupajući od članka 3.g, operatori zrakoplova nisu obvezni podnijeti planove praćenja s utvrđenim mjerama za praćenje i prijavljivanje emisija u pogledu letova koji podliježu odstupanjima predviđenima u stavku 1. točkama (a) i (b) ovog članka.

6. Odstupajući od članaka 3.g, 12., 15. i 18.a, kada su ukupne godišnje emisije operatora zrakoplova manje od 25 000 tona CO₂, njegove emisije smatraju se verificiranim emisijama ako su izmjerene alatom za male emitere koji je odobren Uredbom Komisije (EU) br. 606/2010⁽¹⁾ i koji je Eurocontrol dopunio podacima iz svojeg programa za podršku sustavu trgovanja emisijama. Države

⁽¹⁾ Uredba Komisije (EU) br. 606/2010 od 9. srpnja 2010. o odobravanju pojednostavljenog alata Europske agencije za sigurnost zračnog prometa (Eurocontrol) za procjenu potrošnje goriva određenih operatora zrakoplova koji su mali emitenti (SL L 175, 10.7.2010., str. 25.).

▼ M6

članice mogu provoditi pojednostavnjene postupke za nekomercijalne operatore zrakoplova, ako takvi postupci ne pružaju ništa manje preciznosti od alata za male emitere.

7. Za potrebe ovog članka, letove između zračnih luka smještenih u državama EGP-a i zemljama koje su pristupile Uniji 2013. smatra se letovima između zračnih luka smještenih u državama EGP-a.

8. Komisija redovito, a najmanje jednom godišnje, obavješćuje Europski parlament i Vijeće o napretku u pregovorima u Međunarodnoj organizaciji za civilno zrakoplovstvo (ICAO) i o svojim naporima da promiče međunarodno prihvaćanje tržišno utemeljenih mehanizama među trećim zemljama. Nakon zasjedanja skupštine ICAO- a 2016. Komisija će izvjestiti Europski parlament i Vijeće o mjerama za provedbu međunarodnog sporazuma o globalnoj tržišno utemeljenoj mjeri od 2020. kojima će se emisije stakleničkih plinova iz zrakoplovstva smanjiti na nediskriminirajući način, kao i o informacijama o korištenju prihoda koje države članice dostavljaju u skladu s člankom 17. Uredbe (EU) br. 525/2013.

U svojem izvješću Komisija razmatra odgovarajući opseg obuhvaćanja emisija iz djelatnosti iz letova u zračne luke smještene u zemljama izvan EGP-a ili iz njih od 1. siječnja 2017. nadalje te prema potrebi uključuje prijedloge kao odgovor na takva kretanja. U svojem izvješću Komisija razmatra i rješenja za druga pitanja koja se mogu pojaviti primjenom stavaka od 1. do 4. ovog članka, uz očuvanje jednakog postupanja prema svim operatorima zrakoplova na istom putu.

▼ M4*Članak 29.***Izvješće za osiguravanje boljeg funkcioniranja tržišta ugljika**

Ako na temelju redovitih izvješća o tržištu ugljika iz članka 10. stavka 5. Komisija pribavi dokaze da tržište ugljika ne funkcionira pravilno, ona o tome izvješćuje Europski parlament i Vijeće. Uz to izvješće prema potrebi može priložiti prijedloge za povećanje transparentnosti tržišta ugljika i prijedloge mjera za poboljšanje njegovog funkcioniranja.

*Članak 29.a***Mjere u slučaju velike fluktuacije cijena**

1. Ako cijena emisijskih jedinica bude dulje od šest uzastopnih mjeseci više od tri puta veća od prosječne cijene emisijskih jedinica na europskom tržištu ugljika tijekom dviju prethodnih godina, Komisija odmah saziva sastanak Odbora osnovanog u skladu s člankom 9. Odluke br. 280/2004/EZ.

▼ M4

2. Ako razvoj cijena iz stavka 1. nije u skladu s temeljnim čimbenicima tržišnih promjena, s obzirom na stupanj razvoja cijena može se donijeti jedna od sljedećih mjera:

- (a) mjera koja državama članicama omogućuje da dražbovnu prodaju dijela ili cijele količine emisijskih jedinica koje su za to namijenjene pokrene ranije;
- (b) mjera koja državama članicama omogućuje da na dražbi prodaju do 25 % emisijskih jedinica koje su ostale u rezervi za nove sudionike.

Te se mjere donose u skladu s upravnim postupkom koji se spominje u članku 23. stavku 4.

3. Pri donošenju svih mjera posebno se uzimaju u obzir izvješća koja Komisija podnosi Europskom parlamentu i Vijeću u skladu s člankom 29., kao i sve druge relevantne informacije koje dostave države članice.

4. Mehanizmi za primjenu tih odredaba utvrđuju se uredbom navedenom u članku 10. stavku 4.

▼ B*Članak 30.***Preispitivanje i daljnji razvoj**

1. Na temelju napretka postignutog u praćenju emisija stakleničkih plinova, Komisija može predložiti Europskom parlamentu i Vijeću, do 31. prosinca 2004., da izmijeni Prilog I. da bi se uključile i druge djelatnosti i emisije drugih stakleničkih plinova navedenih u Prilogu II.

2. Na temelju iskustva stečenog u primjeni ove Direktive i napretka postignutog pri praćenju emisija stakleničkih plinova te u svjetlu razvoja događaja u međunarodnom kontekstu, Komisija sastavlja izvješće o primjeni ove Direktive, razmatrajući pri tome:

- (a) bi li, i na koji način, Prilog I. trebao biti izmijenjen da bi se uključili i drugi relevantni sektori, među ostalim sektori proizvodnje kemijskih proizvoda, aluminijski i prometni sektor te djelatnosti i emisije drugih stakleničkih plinova navedenih u Prilogu II., s ciljem dodatnog poboljšanja ekonomske učinkovitosti sustava;
- (b) vezu između trgovanja emisijskim jedinicama Zajednice i međunarodnog trgovanja emisijama, koje počinje u 2008.;
- (c) mogućnost dodatnog usklađivanja metode raspodjele emisijskih jedinica (uključujući javne dražbe za razdoblje nakon 2012.) te kriterije za nacionalne planove raspodjele iz Priloga III.;

▼ M1

- (d) korištenje jedinica iz projektnih aktivnosti, uključujući potrebu za usklađivanjem dozvoljenog korištenja jedinica ERU i CER u sustavu Zajednice;

▼B

- (e) vezu između trgovanja emisijama i ostalih politika i mjera koje se provode na razini država članica i Zajednice, uključujući utvrđivanje naknada, a kojima se nastoje postići isti ciljevi;
- (f) je li potrebno postojanje jedinstvenog registra na razini Zajednice;
- (g) visine kazni za prekomjerne emisije, uzimajući u obzir, među ostalim, i inflaciju;
- (h) funkcioniranje tržišta emisijskim jedinicama, posebno bilo kakvo moguće narušavanje tržišta;
- (i) načine za prilagođavanje sustava Zajednice proširenoj Europskoj uniji;
- (j) udruživanje;
- (k) praktičnost razvoja referentnih vrijednosti na razini Zajednice, kao temelja za raspodjelu emisijskih jedinica, uzimajući u obzir najbolje raspoložive tehnike i analize troškova i koristi;

▼M1

- (l) utjecaj projektnih mehanizama na zemlje domaćine, posebno na njihove razvojne ciljeve, što se tiče odobravanja, iz mehanizama zajedničke provedbe i čistog razvoja, aktivnosti projekata proizvodnje hidro električne energije kapaciteta iznad 500 MW koji bi imali negativan ekološki ili društveni utjecaj; i buduće korištenje jedinica CER i ERU koje proizlaze iz neke takve projektne aktivnosti proizvodnje hidro električne energije u sustavu Zajednice;
- (m) potporu naporima povećanja kapaciteta u zemljama u razvoju i zemljama u gospodarskoj tranziciji;
- (n) modalitete i postupke kojima države članice odobravaju domaće projektne aktivnosti i izdaju emisijske jedinice s obzirom na smanjenja ili ograničenja emisija koja su rezultat takvih aktivnosti od 2008.;
- (o) tehničke odredbe koje se odnose na privremeno trajanje jedinica i granicu od 1 % za podobnost kod projektnih aktivnosti u vezi s korištenjem zemljišta, promjenom korištenja zemljišta i šumarstvom kako se utvrđuje Odlukom 17/CP.7, i odredbe koje se odnose na ishod procjene potencijalnih rizika u vezi s genetički promijenjenim organizmima i potencijalno invazivnim stranim vrstama u projektnim aktivnostima pošumljavanja i obnove postojećih šuma, kako bi se od 2008. operaterima postrojenja u okviru sustava Zajednice omogućilo korištenje jedinica CER i ERU koje proizlaze iz projektnih aktivnosti u vezi s korištenjem zemljišta, promjenom korištenja zemljišta i šumarstvom, u skladu s odlukama koje su usvojene prema UNFCCC-u ili Kyotskom protokolu.

▼B

Komisija ovo izvješće, uz prijedloge, ako je potrebno, podnosi Europskom parlamentu i Vijeću najkasnije do 30. lipnja 2006.

▼ M1

3. Prije svakoga razdoblja koje se spominje u članku 11. stavku 2., svaka država članica u svojem nacionalnom planu raspodjele emisijskih jedinica objavljuje kako namjerava koristiti jedinice ERU i CER i navodi postotak za svako postrojenje do kojega operateri postrojenja smiju koristiti jedinice ERU i CER u sustavu Zajednice za to razdoblje. Ukupno korištenje jedinica ERU i CER mora biti usklađeno s relevantnim dodatnim obvezama prema Kyotskom protokolu i UNFCCC-u te odlukama koje iz njih proizlaze.

U skladu s člankom 3. Odluke br. 280/2004/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 11. veljače 2004. o mehanizmu za praćenje emisija stakleničkih plinova u Zajednici i za provedbu Kyotskog protokola ⁽¹⁾, države članice svake dvije godine izvješćuju Komisiju u kojoj mjeri domaće mjere stvarno predstavljaju važan element napora koji se poduzimaju na nacionalnoj razini, kao i u kojoj su mjeri projektni mehanizmi stvarna dopuna domaćim mjerama, kakav je omjer između njih, u skladu s relevantnim odredbama Kyotskog protokola i odlukama koje su usvojene na temelju njega. Komisija o tome dostavlja izvješća u skladu s člankom 5. spomenute Odluke. U svjetlu tog izvješća, Komisija, prema potrebi, daje zakonodavne ili druge prijedloge dopuna odredbi koje su usvojile države članice kako bi osigurala da korištenje mehanizama bude dopuna domaćim mjerama u okviru Zajednice.

▼ M2

4. Do 1. prosinca 2014. Komisija na temelju praćenja i iskustva stečenog kroz primjenu ove Direktive preispituje funkcioniranje ove Direktive s obzirom na zrakoplovne djelatnosti navedene u Prilogu I. i prema potrebi priprema prijedloge za Europski parlament i Vijeće u skladu s člankom 251. Ugovora. Pritom Komisija s posebnom pozornošću razmatra sljedeće:

- (a) implikacije i utjecaj ove Direktive s obzirom na sveukupno funkcioniranje sustava Zajednice;
- (b) funkcioniranje tržišta zrakoplovnih emisijskih jedinica, posebno s obzirom na moguće narušavanje tržišta;
- (c) okolišnu učinkovitost sustava Zajednice i razinu do koje bi ukupnu količinu emisijskih jedinica koje se dodjeljuju operaterima prema članku 3.c trebalo smanjiti u skladu s ukupnim ciljevima Europske unije u pogledu smanjenja emisija;
- (d) utjecaj sustava Zajednice na sektor zrakoplovstva, uključujući pitanje konkurentnosti, posebno uzimajući u obzir utjecaj politika o klimatskim promjenama koje se na zrakoplovstvo primjenjuju izvan Europske unije;
- (e) održavanje posebne rezerve za operatere, uzimajući u obzir vjerojatno približavanje stopa rasta u cijeloj zrakoplovnoj industriji;
- (f) utjecaj sustava Zajednice na strukturnu ovisnost otoka, regija bez izlaza na more, perifernih regija i najudaljenijih regija Zajednice o zrakoplovnom prijevozu;

⁽¹⁾ SL L 49, 19.2.2004., str. 1.

▼M2

- (g) je li potrebno uvesti pristupni sustav koji bi olakšao trgovanje emisijskim jedinicama između operatera zrakoplova i operatera postrojenja istodobno osiguravajući da ne bude transakcija koje rezultiraju neto prijenosom emisijskih jedinica s operatera zrakoplova na operatere postrojenja;
- (h) implikacije pragova za isključivanje kako je navedeno u Prilogu I., s obzirom na potvrđenu najveću uzletnu masu i broj prijevoza koje operater zrakoplova obavi u jednoj godini;
- (i) utjecaj izuzimanja iz sustava Zajednice nekih letova koji se obavljaju u okviru obveza javnih službi nametnutih u skladu s Uredbom Vijeća (EEZ) br. 2408/92 od 23. srpnja 1992. o pristupu zračnih prijevoznika Zajednice zračnim linijama unutar Zajednice ⁽¹⁾;
- (j) razvoj i mogućnosti budućeg razvoja učinkovitosti zrakoplovstva i posebno napredak u postizanju cilja Savjetodavnog vijeća za istraživanja na području aeronautike u Europi (ACARE) da se razviju i predstave tehnologije koje mogu smanjiti potrošnju goriva za 50 % do 2020. te jesu li potrebne daljnje mjere za povećanje učinkovitosti;
- (k) razvoj znanstvenog shvaćanja utjecaja kondenzacijskih tragova i cirusa nastalih zbog zrakoplovnih djelatnosti na klimatske promjene, s ciljem predlaganja učinkovitih mjera za njihovo ublažavanje.

Nakon toga Komisija podnosi izvješće Europskom parlamentu i Vijeću.

POGLAVLJE V.

ZAVRŠNE ODREDBE**▼B***Članak 31.***Provedba**

1. Države članice, najkasnije do 31. prosinca 2003., donose zakone i druge propise potrebne za usklađivanje s ovom Direktivom. One o tome odmah obavješćuju Komisiju. Komisija o tim zakonima i drugim propisima obavješćuje druge države članice.

Kada države članice donose ove mjere, te mjere prilikom njihove službene objave sadržavaju uputu na ovu Direktivu ili se uz njih navodi takva uputa. Načine tog upućivanja određuju države članice.

2. Države članice Komisiji dostavljaju tekst odredaba nacionalnog prava koje donesu u području na koje se odnosi ova Direktiva. Komisija o tome obavješćuje ostale države članice.

⁽¹⁾ SL L 240, 24.8.1992., str. 8.

▼B

Članak 32.

Stupanje na snagu

Ova Direktiva stupa na snagu na dan objave u *Službenom listu* Europske unije.

Članak 33.

Adresati

Ova je Direktiva upućena državama članicama.

▼ **M4***PRILOG I.***KATEGORIJE DJELATNOSTI NA KOJE SE ODNOSI OVA DIREKTIVA**

1. Postrojenja ili dijelovi postrojenja koja se koriste za istraživanje, razvoj i ispitivanje novih proizvoda i procesa te postrojenja koja koriste isključivo biomasu nisu obuhvaćena ovom Direktivom.
2. Dolje navedene pragovne vrijednosti općenito se odnose na proizvodne kapacitete ili proizvedene količine. Ako više djelatnosti koje se obavljaju u istom postrojenju pripada u istu kategoriju, kapaciteti tih djelatnosti se zbrajaju.
3. Ako se izračunava ukupna nazivna toplinska snaga nekog postrojenja da bi se odlučilo o njegovu uključivanju u sustav Zajednice, nazivna ulazna toplinska snaga svih tehničkih jedinica od kojih se postrojenje sastoji te u kojima dolazi do izgaranja goriva se zbraja. Te jedinice mogu obuhvaćati sve vrste kotlova, plamenika, turbina, grijača, industrijskih peći, spalionica, kalcinatora (peći za žarenje), peći za sušenje, peći za pečenje, naprava za sušenje, motora, gorivih čelija, CLC jedinica, baklji te jedinica za toplinsko ili katalitičko naknadno izgaranje. Za taj izračun ne uzimaju se u obzir jedinice nazivne ulazne toplinske snage manje od 3 MW i jedinice koje koriste isključivo biomasu. Pojam „jedinice koje koriste isključivo biomasu” odnosi se na jedinice koje fosilna goriva koriste samo tijekom pokretanja i zaustavljanja rada jedinice.
4. Ako se jedinica koristi za obavljanje djelatnosti za koju prag nije izražen kao nazivna ulazna toplinska snaga, pragovna vrijednost za tu djelatnost ima prednost pri odlučivanju o uključivanju u sustav Zajednice.
5. Kad se utvrdi da je prag kapaciteta bilo koje djelatnosti u ovom Prilogu prekoračen, sve jedinice u kojima se odvija izgaranje goriva, osim jedinica za spaljivanje opasnog i komunalnog otpada, uključuju se u dozvolu za emisije stakleničkih plinova.
6. Od 1. siječnja 2012. uključuju se svi letovi sa slijetanjem u i polijetanjem iz zračnih luka koje se nalaze na teritoriju države članice na koju se odnosi Ugovor.

Djelatnosti	Staklenički plinovi
Izgaranje goriva u postrojenjima ukupne nazivne ulazne toplinske snage iznad 20 MW (osim postrojenja za spaljivanje opasnog i komunalnog otpada)	Ugljikov dioksid
Rafiniranje mineralnog ulja	Ugljikov dioksid
Proizvodnja koksa	Ugljikov dioksid
Pečenje ili sinteriranje, kao i peletiziranje metalnih ruda (uključujući sulfidne rude)	Ugljikov dioksid
Proizvodnja sirovog željeza ili čelika (primarno ili sekundarno taljenje) uključujući kontinuirano lijevanje, kapaciteta iznad 2,5 tone na sat	Ugljikov dioksid
Proizvodnja i prerada nebojenih kovina (uključujući željezne slitine) kod kojih se koriste jedinice za izgaranje ukupne nazivne ulazne toplinske snage iznad 20 MW. Prerada između ostalog uključuje valjaonice, jedinice za predgrijavanje, peći za žarenje, kovačnice, ljevaonice, jedinice za prevlačenje i dekapiranje	Ugljikov dioksid

▼ **M4**

Djelatnosti	Staklenički plinovi
Proizvodnja primarnog aluminija	Ugljikov dioksid i perfluorougljici
Proizvodnja sekundarnog aluminija za koju se koriste jedinice za izgaranje ukupne nazivne ulazne toplinske snage iznad 20 MW	Ugljikov dioksid
Proizvodnja i prerada obojenih kovina, uključujući proizvodnju slitina, rafiniranje, lijevanje u ljevaonicama itd. za koje se koriste jedinice za izgaranje čija je ukupna nazivna ulazna toplinska snaga (uključujući goriva koja se koriste kao redukcijska sredstva) iznad 20 MW	Ugljikov dioksid
Proizvodnja cementnog klinkera u rotacijskim pećima proizvodnog kapaciteta iznad 500 tona na dan ili u drugim pećima proizvodnog kapaciteta iznad 50 tona na dan.	Ugljikov dioksid
Proizvodnja vapna ili kalciniranje dolomita ili magnezita u rotacijskim ili drugim pećima proizvodnog kapaciteta iznad 50 tona na dan	Ugljikov dioksid
Proizvodnja stakla uključujući staklenu vunu kapaciteta taljenja iznad 20 tona na dan	Ugljikov dioksid
Proizvodnja keramičkih proizvoda pečenjem, posebno krovnog crijepa, cigle, vatrostalne cigle, keramičkih pločica, kamenine ili porculana, proizvodnog kapaciteta iznad 75 tona na dan	Ugljikov dioksid
Proizvodnja izolacijskih materijala od mineralne vune uz korištenje stakla, kamena ili troske, kapaciteta taljenja iznad 20 tona na dan	Ugljikov dioksid
Sušenje ili kalciniranje gipsa ili proizvodnja gipsanih ploča i drugih proizvoda od gipsa za koje se koriste jedinice za izgaranje ukupne nazivne ulazne toplinske snage iznad 20 MW	Ugljikov dioksid
Proizvodnja papirne kaše od drva ili drugih vlaknastih materijala	Ugljikov dioksid
Proizvodnja papira ili kartona, proizvodnog kapaciteta iznad 20 tona na dan	Ugljikov dioksid
Proizvodnja čađe koja uključuje karbonizaciju organskih tvari kao što su ulja, katrani, ostaci nakon krekiranja i destilacije, za koju se koriste jedinice za izgaranje ukupne nazivne ulazne toplinske snage iznad 20 MW	Ugljikov dioksid
Proizvodnja dušične kiseline	Ugljikov dioksid i dušikov oksid
Proizvodnja adipinske kiseline	Ugljikov dioksid i dušikov oksid

▼ M4

Djelatnosti	Staklenički plinovi
Proizvodnja glioksala i glioksilne kiseline	Ugljikov dioksid i didu- šikov oksid
Proizvodnja amonijaka	Ugljikov dioksid
Proizvodnja na veliko organskih kemikalija, uz primjenu procesa krekiranja, reforminga, djelomične ili potpune oksidacije ili sličnih procesa, proizvodnog kapaciteta iznad 100 tona na dan	Ugljikov dioksid
Proizvodnja vodika (H ₂) i plina za sintezu reformingom ili djelomičnom oksidacijom, proizvodnog kapaciteta iznad 25 tona na dan	Ugljikov dioksid
Proizvodnja natrijevog karbonata (Na ₂ CO ₃) i natrijevog bikarbonata (NaHCO ₃)	Ugljikov dioksid
Hvatanje stakleničkih plinova iz postrojenja na koje se odnosi ova Direktiva radi transporta i geološkog skladištenja na lokaciji odobrenoj u skladu s Direktivom 2009/31/EZ	Ugljikov dioksid
Transport stakleničkih plinova cjevovodima u svrhu geološkog skladištenja na lokaciji odobrenoj u skladu s Direktivom 2009/31/EZ	Ugljikov dioksid
Geološko skladištenje stakleničkih plinova na lokaciji odobrenoj u skladu s Direktivom 2009/31/EZ	Ugljikov dioksid
Zrakoplovstvo	Ugljikov dioksid
Letovi sa slijetanjem u i polijetanjem iz zračnih luka koje se nalaze na teritoriju države članice na koju se odnosi Ugovor.	
Ova djelatnost ne uključuje:	
(a) letove koji se obavljaju isključivo radi prijevoza, po službenoj zadaći, vladajućeg monarha i članova njegove uže obitelji, šefa države, predsjednika i članova vlade, države koja nije država članica, ako je to potkrijepljeno odgovarajućim indikatorom statusa u planu leta;	
(b) vojne letove koji se obavljaju vojnim zrakoplovima te carinske i policijske letove;	
(c) letove vezane uz potragu i spašavanje, letove u svrhu gašenja požara, humanitarne letove i letove za potrebe hitne medicinske službe, koje odobri odgovarajuće nadležno tijelo;	
(d) letove koji se obavljaju isključivo prema vizualnim pravilima letenja kako je utvrđeno u Prilogu 2. Čikaškoj konvenciji;	
(e) letove koji završavaju u zračnoj luci iz koje je predmetni zrakoplov poletio i tijekom kojih nije bilo slijetanja;	

▼ **M4**

Djelatnosti	Staklenički plinovi
<p>(f) vježbovni letovi koji se provode isključivo radi stjecanja dozvole ili licencije ako se radi o letačkoj posadi te ako je to popraćeno odgovarajućom napomenom u planu leta, pod uvjetom da ti letovi ne služe za prijevoz putnika i/ili tereta, niti za prazni ili tehnički let zrakoplova;</p> <p>(g) letove koji se obavljaju isključivo u svrhu znanstvenog istraživanja ili u svrhu provjere, testiranja ili certificiranja zrakoplova, opreme zrakoplova ili zemaljske opreme;</p> <p>(h) letove koji se obavljaju zrakoplovima čija je najveća certificirana uzletna masa ispod 5 700 kg;</p> <p>(i) letove koji se obavljaju u okviru obveza javnih službi, propisanih u skladu s Uredbom (EEZ) br. 2408/92 na linijama u najudaljenijim regijama, kako je navedeno u članku 299. stavku 2. Ugovora, ili na linijama gdje ponuđeni kapaciteti ne premašuju 30 000 sjedala na godinu;</p> <p>(j) letove koji bi, kad ne bi bilo ove točke, pripadali u ovu djelatnost, ako ih obavlja operator u komercijalnom zračnom prijevozu:</p> <ul style="list-style-type: none"> — koji ostvari manje od 243 leta po razdoblju tijekom tri uzastopna četveromjesečna razdoblja, ili — čije ukupne godišnje emisije iz svih letova iznose manje od 10 000 tona. <p>Letovi koji se obavljaju isključivo radi prijevoza, po službenoj zadaći, vladajućeg monarha i članova njegove uže obitelji, šefa države, predsjednika i članova vlada neke države članice, po ovoj se točki ne smiju isključiti; i</p> <p>► M6 (k) od 1. siječnja 2013. do 31. prosinca 2020., letove koji bi, kad ne bi bilo ove točke, pripadali u ovu djelatnost, a koje obavlja nekomercijalni operator zrakoplova koji izvršava letove s ukupnim godišnjim emisijama manjima od 1 000 tona godišnje. ◀</p>	

▼B

PRILOG II.

STAKLENIČKI PLINOVI IZ ČLANAKA 3. I 30.

Ugljikov dioksid (CO₂)

Metan (CH₄)

Didušikov oksid (N₂O)

Fluorougljikovodici (HFC-i)

Perfluorougljici (PFC-i)

Sumporov heksafluorid (SF₆)

▼ **M4***PRILOG II.a*

Povećanje postotka emisijskih jedinica koje države članice prodaju na dražbi u skladu s člankom 10. stavkom 2. točkom (a) radi smanjenja emisija i prilagodbe utjecaju klimatskih promjena, s ciljem solidarnosti i rasta unutar Zajednice

	Udjel države članice
Belgija	10 %
Bugarska	53 %
Češka	31 %
Estonija	42 %
Grčka	17 %
Španjolska	13 %
▼ A1	
Hrvatska	26 %
▼ M4	
Italija	2 %
Cipar	20 %
Latvija	56 %
Litva	46 %
Luksemburg	10 %
Mađarska	28 %
Malta	23 %
Poljska	39 %
Portugal	16 %
Rumunjska	53 %
Slovenija	20 %
Slovačka	41 %
Švedska	10 %

▼ **M4***PRILOG II.b***RASPODJELA EMISIJSKIH JEDINICA KOJE DRŽAVE ČLANICE
PRODAJU NA DRAŽBI U SKLADU S ČLANKOM 10. STAVKOM 2.
TOČKOM (c), KOJA ODRAŽAVA POČETNA NASTOJANJA
ODREĐENIH DRŽAVA ČLANICA DA POSTIGNU 20-POSTOTNO
SMANJENJE EMISIJA STAKLENIČKIH PLINOVA**

Država članica	Raspodjela 2 % prema kyotskoj osnovici u postocima
Bugarska	15 %
Češka	4 %
Estonija	6 %
Mađarska	5 %
Latvija	4 %
Litva	7 %
Poljska	27 %
Rumunjska	29 %
Slovačka	3 %

▼B*PRILOG IV.***NAČELA ZA PRAĆENJE I IZVJEŠĆIVANJE IZ ČLANKA 14. STAVKA 1.****▼M2****DIO A – Praćenje i izvješćivanje o emisijama iz stacionarnih postrojenja****▼B****Praćenje emisija ugljikovog dioksida**

Emisije se prate na temelju izračuna ili na temelju mjerenja.

Proračun

Proračunavanje emisija obavlja se korištenjem formule:

Podaci o djelatnosti × faktor emisije × faktor oksidacije.

Podaci o djelatnostima (korišteno gorivo, ritam proizvodnje itd.) prate se na temelju podataka o opskrbi postrojenja ili na temelju mjerenja.

Koriste se prihvaćeni faktori emisije. Faktori emisije specifični za pojedinu djelatnost prihvatljivi su za sva goriva. Standardni faktori prihvatljivi su za sva goriva osim za nekomercijalna goriva (otpadna goriva poput pneumatskih guma i plinova koji nastaju u industrijskom procesu). Standardni faktori koji ovise o ležištu ugljena te oni koji su specifični za EU ili oni koji su specifični za pojedinu državu kad je riječ o prirodnom plinu, dodatno se razrađuju. Standardne vrijednosti koje je razvio IPCC (Međuvladino tijelo za klimatske promjene) prihvatljive su za rafinerijske proizvode. Faktor emisije za biomasu jednak je nuli.

Ako faktor emisije ne uzima u obzir činjenicu da dio ugljena nije oksidiran, koristi se dodatni faktor oksidacije. Ako su faktori emisije specifični za pojedinu djelatnost proračunati i već uzimaju u obzir oksidaciju, faktor oksidacije ne mora se primjenjivati.

Koriste se standardni faktori oksidacije utvrđeni u skladu s Direktivom 96/61/EZ, osim ako operater može dokazati da su točniji faktori specifični za djelatnost.

Zasebni proračun obavlja se za svaku djelatnost, postrojenje i za svako gorivo.

Mjerenje

Za mjerenje emisija koriste se standardizirane ili prihvaćene metode, a nadopunjava ih dodatni proračun emisija.

Praćenje emisija drugih stakleničkih plinova**▼M3**

Koriste se standardizirane ili prihvaćene metode koje osmišljava Komisija u suradnji sa svim relevantnim trećim stranama. Te mjere, namijenjene izmjeni elemenata ove Direktive koji nisu ključni dopunjujući je, usvajaju se u skladu s regulatornim postupkom s kontrolom iz članka 23. stavka 3.

▼B**Izvješćivanje o emisijama**

Svaki operater uključuje sljedeće informacije u izvješće o postrojenju:

A. podatke kojima se identificira postrojenje, uključujući:

- naziv postrojenja,
- njegovu adresu, s poštanskim brojem i državom,
- vrstu i broj djelatnosti iz Priloga I. koje se obavljaju u postrojenju,

▼ B

- adrese, brojeve telefona i telefaksa, adresu elektroničke pošte osobe za kontakt, i
 - ime vlasnika postrojenja te matičnog društva, ako postoji;
- B. za svaku djelatnost iz Priloga I. koja se obavlja na mjestu za koje se proračunavaju emisije:
- podatke o djelatnosti,
 - faktore emisije,
 - faktore oksidacije,
 - ukupne emisije, i
 - stupanj nesigurnosti;
- C. za svaku djelatnost iz Priloga I. koja se obavlja na mjestu za koje se obavlja mjerenje emisija:
- ukupne emisije,
 - informacije o pouzdanosti metoda mjerenja, i
 - stupanj nesigurnosti;
- D. za emisije od izgaranja, u izvješću se navodi i faktor oksidacije, osim ako je oksidacija već uzeta u obzir pri utvrđivanju faktora emisije specifičnog za djelatnost.

Države članice donose mjere za koordiniranje zahtjeva povezanih s izvješćivanjem s bilo kakvim drugim postojećim zahtjevima za izvješćivanje s ciljem smanjivanja opterećenja koje trpe poduzeća zbog podnošenja izvješća.

▼ M2**DIO B – Praćenje i izvješćivanje o emisijama iz zrakoplovstva****Praćenje emisija ugljičnog dioksida**

Emisije se prate na temelju izračuna. Emisije se izračunavaju pomoću formule:

Potrošnja goriva × emisijski faktor

Potrošnja goriva obuhvaća gorivo koje potroši pomoćni generator. Kad god je moguće koristi se stvarna potrošnja goriva po svakom letu, koja se izračunava prema sljedećoj formuli:

Količina goriva sadržana u spremnicima zrakoplova po završetku punjenja gorivom za određeni let – količina goriva sadržana u spremnicima zrakoplova po završetku punjenja gorivom za sljedeći let + punjenje gorivom za taj sljedeći let.

Ako podaci o stvarnoj potrošnji goriva nisu raspoloživi, podaci o potrošnji goriva procjenjuju se na temelju najboljih raspoloživih podataka uz primjenu standardizirane metode po razinama.

Primjenjuju se standardni emisijski faktori IPCC-a uzeti iz Smjernica IPCC-a za izradu popisa stakleničkih plinova iz 2006. ili kasnije dopune tih smjernica, osim u slučajevima kada su točniji emisijski faktori koje su za određene djelatnosti utvrdili nezavisni akreditirani laboratoriji uz primjenu prihvaćenih analitičkih metoda. Emisijski faktor za biomasu je nula.

Za svaki let i za svako gorivo radi se zaseban izračun.

▼ M2**Izvjescivanje o emisijama**

Svaki operater zrakoplova u svoje izvješće u skladu s člankom 14. stavkom 3. mora navesti sljedeće informacije:

A. Podatke za identifikaciju operatera zrakoplova, koji uključuju:

- ime operatera zrakoplova,
- državu članicu koja je za njega nadležna,
- njegovu adresu, uključujući poštanski broj i zemlju i, ako nije ista, njegovu kontakt adresu u nadležnoj državi članici,
- brojeve registracija zrakoplova i tipove zrakoplova korištenih za obavljanje zrakoplovnih djelatnosti navedenih u Prilogu I. kojima se bavio operater zrakoplova u razdoblju na koje se izvješće odnosi,
- broj certifikata i tijelo koje je izdalo svjedodžbu o sposobnosti i poslovnu dozvolu u skladu s kojima je operater zrakoplova obavio zrakoplovne djelatnosti navedene u Prilogu I.,
- adresu, broj telefona, faksa i adresu elektroničke pošte kontakt osobe, i
- ime vlasnika zrakoplova.

B. Za svaku vrstu goriva za koju se izračunavaju emisije:

- potrošnju goriva,
- emisijski faktor,
- ukupna količina skupnih emisija iz svih letova obavljenih tijekom razdoblja obuhvaćenog izvješćem, u okviru djelatnosti navedenih u Prilogu I. kojima se bavi operater zrakoplova,
- skupne emisije iz:
 - svih letova obavljenih tijekom razdoblja obuhvaćenog izvješćem, u okviru djelatnosti navedenih u Prilogu I. kojima se bavi operater zrakoplova, s uzlijetanjem iz zračne luke smještene na državnom području države članice i slijetanjem u zračnu luku smještenu na državnom području iste države članice,
 - svih ostalih letova obavljenih tijekom razdoblja obuhvaćenog izvješćem, u okviru djelatnosti navedenih u Prilogu I. kojima se bavi operater zrakoplova,
- skupne emisije iz svih letova obavljenih tijekom razdoblja obuhvaćenog izvješćem, u okviru djelatnosti navedenih u Prilogu I. kojima se bavi operater zrakoplova:
 - s polijetanjem iz svake države članice, i
 - iz treće zemlje sa slijetanjem u svaku državu članicu,
- faktor nesigurnosti.

Praćenje podataka o tonskim kilometrima za potrebe članaka 3.e i 3.f

U svrhu podnošenja zahtjeva za dodjelu emisijskih jedinica u skladu s člankom 3.e stavkom 1. ili člankom 3.f stavkom 2., količina zrakoplovnih djelatnosti računa se u tonskim kilometrima pomoću sljedeće formule:

tonski kilometri = udaljenost × korisni teret

gdje:

„udaljenost” znači udaljenost velikog kruga između polazne zračne luke i dolazne zračne luke plus dodatni fiksni faktor od 95 km; i

▼ M2

„korisni teret“ znači ukupnu masu tereta, pošte ili putnika koji se prevoze.

Kod izračuna korisnog tereta:

- broj putnika je broj osoba u zrakoplovu, bez članova posade,
- operater zrakoplova može odabrati hoće li za putnike i prijavljenu prtljagu primijeniti stvarnu ili standardnu masu koja je navedena u dokumentaciji o masi i ravnoteži za relevantne letove ili pridruženu vrijednost od 100 kg za svakog putnika i njegovu prijavljenu prtljagu.

Podnošenje podataka o tonskim kilometrima u smislu članaka 3.e i 3.f

Svaki operater zrakoplova u svom zahtjevu u skladu s člankom 3.e stavkom 1. ili člankom 3.f stavkom 2. mora navesti sljedeće informacije:

A. Podatke za identifikaciju operatera zrakoplova, koji obuhvaćaju:

- ime operatera zrakoplova,
- njegovu nadležnu državu članicu,
- njegovu adresu, uključujući poštanski broj, zemlju i, ako nije ista, njegovu kontakt adresu u nadležnoj državi članici,
- brojeve registracija zrakoplova i vrste zrakoplova korištene tijekom godine, obuhvaćene zahtjevom za obavljanje zrakoplovnih djelatnosti iz Priloga I. kojima se bavi operater zrakoplova,
- broj certifikata i tijelo koje je izdalo svjedodžbu o sposobnosti i poslovnu dozvolu u skladu s kojima je operater zrakoplova obavio zrakoplovne djelatnosti navedene u Prilogu I.,
- adresu, broj telefona, faksa i adresu elektronske pošte kontakt osobe i
- ime vlasnika zrakoplova.

B. Podatke o tonskim kilometrima:

- broj letova po paru zračnih luka,
- broj putničkih kilometara po paru zračnih luka,
- odabranu metodu za izračun mase putnika i prijavljene prtljage,
- ukupan broj tonskih kilometara za sve letove obavljene tijekom godine na koju se izvješće odnosi, koji spadaju u zrakoplovne djelatnosti navedene u Prilogu I. kojima se bavi predmetni operater zrakoplova.

▼ B*PRILOG V.***KRITERIJI ZA VERIFIKACIJU IZ ČLANKA 15.****▼ M2****DIO A – verifikacija emisija iz stacionarnih postrojenja****▼ B****Opća načela**

1. Emisije od svake djelatnosti navedene u Prilogu I. podložne su verifikaciji.
2. Proces verifikacije uključuje razmatranje izvješća u skladu s člankom 14., stavkom 3. i praćenja tijekom prethodne godine. U postupku verifikacije provjeravaju se pouzdanost, vjerodostojnost i točnost sustava za praćenje te podataka u izvješću i informacija koje se odnose na emisije, a posebno:
 - (a) podataka iz izvješća o djelatnostima te povezanim mjerenjima i proračunima;
 - (b) izbora i primjene faktora emisije;
 - (c) proračuna obavljenih da bi se utvrdile ukupne emisije; i
 - (d) ako je korišteno mjerenje, prikladnosti izabranih metoda mjerenja te njihove primjene.
3. Emisije u izvješću mogu biti verificirane samo ako pouzdani i vjerodostojni podaci i informacije omogućuju utvrđivanje emisija uz visoki stupanj sigurnosti. Visoki stupanj sigurnosti zahtijeva od operatera da dokaže:
 - (a) da u podacima u izvješću nema nedosljednosti;
 - (b) da je prikupljanje podataka obavljeno u skladu s primjenjivim znanstvenim standardima; i
 - (c) da su odgovarajući podaci o postrojenju potpuni i dosljedni.
4. Verifikator ima pristup svim mjestima i informacijama povezanim s predmetom verifikacije.
5. Verifikator uzima u obzir je li postrojenje registrirano u skladu sa sustavom Zajednice za upravljanje okolišem i reviziju (EMAS).

Metodologija**Strateška analiza**

6. Verifikacija se temelji na strateškoj analizi svih djelatnosti obavljenih u postrojenju. To podrazumijeva da verifikator ima pregled nad svim djelatnostima i njihovom važnosti za emisije.

Analiza procesa

7. Verifikacija dostavljenih informacija, ako je potrebno, obavlja se na mjestu na kojem se nalazi postrojenje. Verifikator se služi posjetima samom mjestu da bi utvrdio pouzdanost dostavljenih podataka i informacija.

Analiza rizika

8. Verifikator podnosi na procjenu pouzdanosti sve izvore emisija u postrojenju za svaki pojedini izvor koji pridonosi ukupnim emisijama postrojenja.

▼ B

9. Na temelju ove analize, verifikator izričito utvrđuje one izvore kod kojih postoji veliki rizik od pogreške i druge aspekte postupka praćenja i izvješćivanja koji bi mogli doprinijeti pogreškama pri utvrđivanju ukupnih emisija. Riječ je posebno o izboru faktora emisije i proračunima koji su potrebni za utvrđivanje razine emisija iz pojedinačnih izvora. Posebna se pozornost posvećuje onim izvorima s velikim rizikom pojave pogreške i spomenutim aspektima postupka praćenja.
10. Verifikator uzima u obzir sve učinkovite metode za kontrolu rizika koje primjenjuje operater s ciljem smanjivanja stupnja nesigurnosti.

Izvj e š ć e

11. Verifikator priprema izvješće o procesu provjere u kojem se navodi je li izvješće iz članka 14. stavka 3. zadovoljavajuće. U tom se izvješću navode i svi relevantni aspekti u vezi s obavljenim poslom. Izjava da je izvješće načinjeno u skladu s odredbama članka 14. stavka 3. zadovoljavajuće može se dati ako, prema mišljenju verifikatora, ukupne emisije nisu materijalno netočne.

Minimalni zahtjevi osposobljenosti verifikatora

12. Verifikator je neovisan o operateru, obavlja svoje aktivnosti ispravno, objektivno i profesionalno te razumije:
 - (a) odredbe ove Direktive te relevantne standarde i smjernice koje je Komisija prihvatila u skladu s člankom 14. stavkom 1.;
 - (b) zakonodavne, regulatorne i upravne zahtjeve povezane s djelatnostima koje verificira; i
 - (c) način izrade svih informacija povezanih sa svakim izvorom emisija u postrojenju, a posebno onih koje su povezane s prikupljanjem podataka, mjerenjem, proračunavanjem i izvješćivanjem.

▼ M2**DIO B – verifikacija emisija iz zrakoplovnih djelatnosti**

13. Na verifikaciju prijava emisija iz letova koji spadaju u zrakoplovne djelatnosti navedene u Prilogu I. primjenjuju se opća načela i metodologija utvrđeni u ovom Prilogu.

U tu svrhu:

- (a) u stavku 3. uputa na operatera tumači se kao uputa na operatera zrakoplova, a u točki (c) toga stavka, uputa na postrojenje tumači se kao uputa na zrakoplov korišten za obavljanje djelatnosti obuhvaćenih prijavom;
- (b) u stavku 5. uputa na postrojenje tumači se kao uputa na operatera zrakoplova;
- (c) u stavku 6. uputa na djelatnosti koje se obavljaju u postrojenju tumače se kao uputa na zrakoplovne djelatnosti obuhvaćene prijavom koje obavlja operater zrakoplova;
- (d) u stavku 7. uputa na lokaciju postrojenja tumači se kao uputa na lokacije koje operater zrakoplova koristi za obavljanje zrakoplovnih djelatnosti obuhvaćenih prijavom;
- (e) u stavicima 8. i 9. upute na izvore emisija u postrojenju tumače se kao upute na zrakoplov za koji je odgovoran operater zrakoplova; i
- (f) u stavicima 10. i 12. upute na operatera tumače se kao uputa na operatera zrakoplova.

▼ M2**Dodatne odredbe za verifikaciju prijava emisija iz zrakoplovstva**

14. Verifikator posebno provjerava sljedeće:

- (a) da su svi letovi koji spadaju u zrakoplovne djelatnosti navedene u Prilogu I. uzeti u obzir. Pri tome si verifikator pomaže podacima o vremenskom rasporedu i drugim podacima o prometu operatera zrakoplova, uključujući podatke koje je taj operater zatražio od Eurocontrola.
- (b) da se u cjelini podudaraju podaci o ukupnoj potrošnji goriva i podaci o gorivu koje je kupljeno ili drukčije nabavljeno za zrakoplov kojim se obavlja predmetna zrakoplovna djelatnost.

Dodatne odredbe za verifikaciju podataka o tonskim kilometrima u smislu članka 3.e i 3.f

15. Opća načela i metodologija za verifikaciju prijava emisija u skladu s člankom 14. stavkom 3., kako je utvrđeno u ovom Prilogu, prema potrebi se na primjeren način primjenjuju na verifikaciju podataka o tonskim kilometrima u zračnom prometu.
16. Verifikator posebno provjerava jesu li u prijavi operatera u skladu s člancima 3.e stavkom 1. i 3.f stavkom 2. uzeti u obzir samo stvarno obavljene letovi koji spadaju u zrakoplovne djelatnosti navedene u Prilogu I. za koje je odgovoran predmetni operater zrakoplova. Pri obavljanju te zadaće verifikator se služi podacima o prometu operatera zrakoplova, uključujući podatke koje je od Eurocontrola zatražio taj operater. Osim toga, verifikator mora provjeriti jesu li količine korisnog tereta koje je prijavio operater zrakoplova u skladu sa zapisima o korisnom teretu koje taj operater vodi iz sigurnosnih razloga.